

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaalian koulutusohjelma
Toiminnalliset menetelmät
2014

Ira Muñoz & Satu Veseli

YHDEN PÄIVÄN TARINA – MATKALLA KASVATUSKUMPPANUUTEEN

Opasvideo maahanmuuttajaperheille päivähoiton
arjesta

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma | Toiminnalliset menetelmät

2014 | 52+16

Heli Virjonen

Ira Muñoz, Satu Veseli

YHDEN PÄIVÄN TARINA – MATKALLA KASVATUKUMPPANUUTEEN – OPASVIDEO MAAHANMUUTTAJAPERHEILLE PÄIVÄHOIDON ARJESTA

Yhden päivän tarina - kehittämishanke toteutettiin syksyn 2013 ja kevään 2014 välisen aikana yhteistyössä Salon kaupungin varhaiseryityskasvatuksen kanssa. Työn lähtökohtana oli tarve edistää päivähoiton henkilökunnan ja maahanmuuttajaperheiden välistä viestintää ja yhteistä ymmärrystä kasvatuskumppanuudessa visuaalisesti informatiivisella opasvideolla, jossa kerrottiin lapsen yhdestä päivähoitopäivästä suomalaisessa päiväkodissa.

Eri vaiheiden työskentely toteutettiin monipuolisin menetelmin käyttäen toimintaan osallistamista, käsitekarttoja, valokuvia, videokuvausta sekä palavereja ja keskusteluja. Opasvideon kuvattiin Salossa Luppakorvien ryhmässä Päiväkoti Mesikämmissä. Videon viimeistely lopulliseen muotoon tehtiin yhteistyössä keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tuotoksena syntyi opasvideo, jossa esitellään päiväkodin arjen toimintaa ja rutiineja maahanmuuttajavanhemmille. Opasvideossa seurataan yhden lapsen päivää ja tarina etenee kronologisesti päivähoitopäivän tapahtumien mukaisessa järjestyksessä siihen saakka, kun lapsi lähtee kotiin. Opasvideolla tuodaan myös esille suomalaisen päivähoitokasvatuksen kahta tärkeää ominaispiirrettä, joita ovat lapsen omatoimisen ja itsenäisen toiminnan tukeminen päivittäisessä arjessa sekä aikuisen ohjaava läsnäolo eri toiminnoissa.

Opasvideo soveltuu keskustelun avaajaksi aloituskeskusteluun, joka käydään vanhempien kanssa ennen varsinaisen päivähoiton aloitusta. Opasvideo jalkautetaan Salon varhaiskasvatukseen käyttöön syksyllä 2014.

ASIASANAT:

Varhaiskasvatus, päivähoiton perustehtävät, kasvatuskumppanuus, maahanmuuttajataustainen perhe

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme of Social Service | Activating methods in Social Service

2014| 52+16

Heli Virjonen

Ira Muñoz, Satu Veseli

THE ONE-DAY STORY – ON THE WAY TOWARDS EDUCATIONAL PARTNERSHIP – THE GUIDANCE VIDEO OF FINNISH DAY CARE FOR IMMIGRANT FAMILIES

The one-day story development project of the bachelor's thesis was carried out during autumn 2013 and spring 2014 in co-operation with special early childhood education of the Salo Municipality. The aim of the project was to promote communication and common understanding between the day care staff and the immigrant families using a visually informative guidance video which told a one-day story in the Finnish day care.

Different steps of the project were carried out by using diverse methods such as participatory activities, concept maps, photos, filming, meetings and conversations. The guidance video was filmed with the Luppakorvat class in the Mesikämmen day care. The video was edited into its final form in collaboration with key partners.

The output was the guidance video which introduces everyday activities and routines in day care for immigrant parent. The guidance video puts into spotlight two essential features of the Finnish day care: supporting independent activity of the child in the everyday life and the guiding presence of the adults in different activities.

The guidance video is suitable for opening the discussion at the first meeting with parents before the actual start of the day care. The Guidance video will be deployed at the Salo's early childhood education in autumn 2014.

KEYWORDS:

Early childhood education, Basic tasks of day care, Educational partnership, Immigrant families

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	7
2 KEHITTÄMISHANKKEEN LÄHTÖKOHDAT	9
2.1 Nykytila ja tausta	9
2.2 Toimintaympäristö ja keskeiset yhteistyökumppanit	10
2.3 Kehittämistehtävä ja tavoitteet	12
2.4 Menetelmät ja dokumentointi kehittämisen tukipilarina	12
3 PÄIVÄHOIDON PERUSTEHTÄVÄT	18
3.1 Päivähoidon perustehtävien määrittely	18
3.2 Lapsi kasvatuksen keskiössä	18
3.3 Hoitoa ja huolenpitoa	20
3.4 Lapsen oppiminen päivähoidossa	21
3.5 Kasvatuskumppanuus	22
4 ASIAKKAANA MAAHANMUUTTAJATAUSTAINEN PERHE	27
4.1 Maahanmuuttajataustainen perhe	27
4.2 Perhelähtöisyys ja maahanmuuttajalapsi varhaiskasvatuksessa	28
4.3 Päivähoidon aloitus ja tutustuminen	29
4.4 Omaha-ohjeistus	31
4.5 Kasvatuskeskustelut	31
5 ALKUTAHDEISTA KOHTI KONKRETTIA	33
5.1 Työelämälähtöinen kehittäminen	33
5.2 Kehittämishankkeen eteneminen	34
5.3 Käsikirjoitus - opasvideon selkäranka	36
5.4 Kuvausten suunnittelu, toteutus ja leikkaus	37
5.5 Yhden päivän tarina - opasvideo	41
6 KONKRETTIASTA ARVIOINTIIN	43
6.1 Yhden päivän tarina - opasvideo	43
6.2 Kehittämisen arviointi	44
6.3 Pohdinta	48
6.4 Kasvun kuoppaisella tiellä	50

LIITTEET

- Liite 1. Ote sähköisestä päiväkirjasta.
- Liite 2. Tutkimuslupa.
- Liite 3. Kuvauslupakysely.
- Liite 4. Tiedote vanhemmille.
- Liite 5. Käsikirjoitus.
- Liite 6. Puolivalmis editointiluettelo.
- Liite 7. Kertojan juonto.

KUVAT

- Kuva 1. Tapetturullakoonti dokumentoinnissa. 16
- Kuva 2. Kuvakollaasi yhdessä tekemisen hetkistä. 17
- Kuva 3. Yhteistyöllä hyvää tulee. 37
- Kuva 4. Pieni kuvakollaasi päivähoiton arjen hetkistä. 38

KUVIOT

- Kuvio 1. Menetelmät kehittämisen perustana. 12
- Kuvio 2. Kehittämishankkeen kokonaiskuvaus. 32

KÄYTETYT LYHENTEET

EACEA	Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
ELY-keskus	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Stakes	Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Vasu	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

1 JOHDANTO

Salo on monikulttuurinen kaupunki ja maahanmuuttajien lukumäärät kasvavat joka vuosi (Salon hyvinvointikertomus 2009–2012, 17). Lähes jokaisessa Salon päiväkotiyksikössä on maahanmuuttajalapsia, mistä johtuen varhaiskasvatuksen kentältä nousee tarve löytää uusia työvälineitä yhteisen kasvatuskumppanuuden kehittämiseksi. Päivähoidon henkilöstön kokemusten mukaan visuaalinen ja havainnollinen viestintä on helpommin ymmärrettävää maahanmuuttajavanhempien keskuudessa.

Kehittämishankkeen tehtävänä oli tuottaa selkeä ja havainnollistava opasvideo lapsen päivähoitopäivästä. Opasvideon tavoitteena on avata päiväkodin arjen toimintaa ja rutiineja vanhemmille sekä samalla edistää pienin askelin yhteisten suuntaviivojen löytymistä kasvatuskumppanuudessa. Opasvideon tarkoituksena on myös tuoda päivähoitoa tutummaksi niille maahanmuuttajavanhemmille, joilla ei ole juuri mitään tietoa suomalaisesta varhaiskasvatuksesta. Opasvideo jalkautetaan Salon varhaiskasvatuksen kentälle syksyllä 2014.

Kehittämishanke toteutettiin syksyn 2013 ja kevään 2014 aikana. Toimeksiantajana oli Salon varhaiserityiskasvatus, jonka alaisuudessa työskentelevä S2- suomi toisena kielenä lastentarhaopettaja teki tiivistä yhteistyötä kehittämishankkeen opiskelijoiden kanssa. Kehittämishanke eteni käyttäessämme monipuolisia menetelmiä kuten dialogista keskustelua, yhteistyöpalavereja, käsitekarttoja ja videokuvausta, mitkä olivat keskeisessä roolissa tuotoksen eli produktin kokoamisessa opasvideon lopulliseen muotoon.

Raportin alussa kerromme kehittämishankkeen lähtökohdista, jotka loivat puitteet ja uskoa hankkeen suunnittelulle ja toiminnan realistiselle toteutukselle. Teoriaosuuteen olemme valinneet tietoperustan, joka tukee olennaisesti opasvideon sisältämää informaatiota maahanmuuttajavanhemmille sekä opasvideon toteutusta. Teoreettinen viitekehys rakentuu kahdesta pääluvusta,

jotka ovat päivähoidon perustehtävät ja asiakkaana maahanmuuttajataustainen perhe.

Seuraavassa pääluvussa kuvaamme kehittämishankkeen tuotoksen, opasvideon vaiheittaista toteuttamista alkutahdeista sen lopulliseen, konkreettiseen muotoonsa. Kokonaiskuvauksessa avaamme lukijalle, miksi ja miten olemme päätyneet projektin eri vaiheissa tehtyihin ratkaisuihin ja niiden pohjalta syntyneeseen lopputulokseen. Raportti päättyy kehittämishankkeen arviointiin ja pohdintaan ammatillisesta kasvusta.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Nykytila ja tausta

Salon varhaiskasvatuksen päivähoitoyksikössä toteutimme työelämälähtöisen kehittämishankkeen, jonka toimeksiantajana oli Salon kaupungin varhaiserityiskasvatus. Kehittämishankkeen idea syntyi Luppakorvien arviointipalaverissa opiskelijan suorittaessa johtajuusharjoitteluaan päiväkotä Mesikämmenessä. Ottaessamme yhteyttä S2-lastentarhaopettajaan, joka innostui opasvideoideasta ja lupautui yhteistyökumppaniksemme hankkeeseen. Hänen mukaansa päivähoiton kentällä oli pohdittu jo pidemmän aikaa uusia keinoja ja työtapoja edistää informatiivista viestintää maahanmuuttajaperheiden kanssa.

Päivähoidon kautta lapsi ja hänen vanhempansa tutustuvat myös suomalaiseen kulttuuriin. Kasvatuskumppanuus jää usein hataralle pohjalle yhteisen kielen ja kulttuurisen ymmärryksen puuttuessa, mikä aiheuttaa turhia ja ylimääräisiä ristiriitoja eri osapuolten ymmärtäessä väärin toisiaan. Eri kulttuurien välisessä viestinnässä myös kommunikaatioerot voivat synnyttää väärinkäsityksiä, jotka vaikeuttavat kasvatuskumppanuuden syntyä. Maahanmuuttajaperheiden vuorovaikutusta säätelevät myös oman kulttuurin tarkat säännöt ja käyttäytymisohjeet. (Mikkola & Nivalainen 2009, 12; Halme & Vataja 2011, 54.)

Salon on monikulttuurinen kaupunki, jossa asuu yli 2500 henkilöä, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Ruotsia äidinkielenään puhuu yksi prosentti ja muita kieliä viisi prosenttia salolaisista. Maahanmuuttajien osuus salolaisista on noin 5 % ja maahanmuuttajien lukumäärät kasvaa joka vuosi Salon kaupungissa. (Salon hyvinvointikertomus 2009–2012, 17.) Maahanmuuttajalapsien osuutta päivähoitossa ei ole tilastoitu, mutta lähes jokaisessa Salon päiväkotiyksikössä on maahanmuuttajalapsia.

2.2 Toimintaympäristö ja keskeiset yhteistyökumppanit

Salon kaupungin varhaiskasvatuksen perustehtävänä on järjestää varhaiskasvatuspalveluja lapsiperheille niin, että lapsen on hyvä kasvaa, kehittyä ja oppia hyväksyvässä ja turvallisessa kasvuympäristössä. Varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan yli 30 yksikössä ympäri Saloa. Alle kouluikäisten lasten vanhemmilla on mahdollisuus valita oman perheen tilanteen mukaan lapselle sopiva vaihto-ehto seuraavista toiminnoista: päiväkotihoidtoa, esiopetusta, perhepäivähoitoa, ryhmäperhepäivähoitoa, leikkikoulutoimintaa, leikkipuistotoimintaa ja avointa päiväkotitoimintaa. Varhaispalvelujen monimuotoista toimintaa ohjaavat Salon kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat sekä päiväkotien laatukäsikirjat. (Salon kaupunki 2013a.)

Opiskelijat vastasivat kehittämishankkeen viestinnästä, kokonaisprosessin toteutuksesta ja siitä, että se valmistuisi tavoitteiden mukaisesti annetun määräajan puitteissa. Kehittämishankkeessa hyödynnettiin opiskelijoiden ja muiden alan ammattilaisten kokemuksellista käytännön tietoa, jotta kehittämishanke vastaisi työelämän käytännön tarpeisiin. Keskeisiä yhteistyökumppaneita olivat Salon varhaiskasvatuksen yksikkö Päiväkoti Mesikämminen Luppakorvien ryhmä, S2-lastentarhaopettaja ja Salon kaupungin nuorten mediapaja. Kiinteä yhteistyö ja vuorovaikutus Salon erityisvarhaiskasvatuksen kanssa oli keskeinen osa toimintaa ja heidän kanssaan keskusteltiin ja tavattiin säännöllisesti prosessin eri vaiheissa tarpeen mukaan.

Salon varhaiseryityiskasvatus – S2-opetus

S2- suomi toisena kielenä lastentarhaopettaja kiertää Salon alueen eri päivähoitoyksiköissä, joissa on maahanmuuttajataustaisia lapsia. Hän toteuttaa tehostettua suomen kielen opetusta yksilö- ja pienryhmäohjauksena, mutta hänen toimenkuvaansa kuuluu myös Salon varhaiskasvatuksen henkilökunnan

ohjaus ja konsultointi. Hän on tuottanut ja tuottaa materiaalia aktiivisesti omaan toimintaansa, mutta materiaalia on myös koko varhaiskasvatushenkilöstön saatavissa Salon kaupungin intranetsivuilla. (I. Järvinen 24.1.2014 henkilökohtainen tiedonanto.)

Päiväkoti Mesikämmen – Luppakorvien ryhmä

Päiväkoti Mesikämmen on kaupungin suurin varhaiskasvatusyksikkö. Päiväkoti Mesikämmen koostuu yhdeksästä ryhmästä, jotka sijoittuvat kahteen erilliseen rakennukseen sekä Keskustan koulun tiloihin. Luppakorvien lasten ikähaitari on kolmesta kuuteen vuoteen. Lasten arjessa on mukana kaksi lastentarhaopettajaa ja hoitaja. Ryhmän toiminnan "punaisena lankana" on kiireetön ja turvallinen ilmapiiri, jolloin mahdollistuu laadukas perushoito, paljon syliä ja leikkiä – eväät hyvätuuliseen arkeen. Ryhmän motto lainaten Nicolas Chamfortia on: "Päivä, jona ei naura, on mennyt hukkaan. " (Salon kaupunki 2013b.)

Salon nuorten pajatoiminta – mediapaja

Nuorten työpajatoiminta on suunnattu salolaisille 15–25 -vuotiaille nuorille, joilla ei ole opiskelu- ja työpaikkaa. Pajatoiminta antaa matalan kynnyksen mahdollisuuden palveluihin osallistumiseen, joissa tutustutaan työelämään, harjoitellaan arjen toimintaa sekä suunnitellaan tulevaisuutta nuoren henkilökohtaisten valmiuksien pohjalta. Mediapajalla nuoret valokuvaavat ja videokuvaavat erilaisissa tapahtumissa, minkä jälkeen he käsittelevä tuotokset lopulliseen muotoon pajan omissa tiloissa. Pajalla nuoret suunnittelevat myös esitteitä, julisteita ja kortteja monipuolisesti erilaisiin tapahtumiin ja tarkoituksiin. Keskeinen osa mediapajan toimintaa on myös päivittäisen yhteistyön harjoittaminen uusien ja erilaisten ihmisten kanssa. (Salon kaupunki 2013c.)

2.3 Kehittämistehtävä ja tavoitteet

Toiminnallisen kehittämishankkeen tehtävänä oli tuottaa visuaalisesti informatiivinen ja lyhytkestoinen opasvideo lapsen päivähoitopäivästä. Kuten sanonta kuuluu ”kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.” Opasvideon avulla pyritään tekemään näkyväksi päivärytmi ja sen rakenne, mikä kuvataan realistisessa, yhden päivän tarinassa päiväkodin arjesta.

Opasvideon tavoitteena on selkeyttää päiväkodin arjen toimintaa ja rutiineja vanhemmille kuvallisen viestinnän avulla sekä samalla edistää yhteisen ymmärryksen löytymistä kasvatuskumppanuudessa. Tavoitteena on kehittää avointa ja luottamuksellista kasvatuskumppanuutta henkilöstön ja eri kulttuurista tulevien perheiden välillä ensimmäisestä aloituskeskustelusta lähtien. Opasvideolla halutaan nostaa esille myös lapsen omatoimisen ja itsenäisen tekemisen tärkeyttä sekä korostaa turvallisen aikuisen ohjaavaa läsnäoloa päivähoitopäivän arkitoiminnoissa.

2.4 Menetelmät ja dokumentointi kehittämisen tukipilarina

Kehittämishankkeemme tavoitteiden, kehittämistehtävän ja lähestymistavan selkiytyttyä suunnittelimme kehittämisen tukena käytettäviä menetelmiä. Ei ole yhtä oikeaa menetelmää hankkia tietoa, vaan kehittämisen onnistumisen kannalta on tärkeää osata hyödyntää monipuolisesti rinnakkain käytettäviä menetelmiä niiden täydentäessä toisiaan (kuvio1) (Ojasalo ym. 2009, 11,40; Klein 2012, 4). Kehittämishankkeessa käytimme menetelmäosaamista soveltaen menetelmiä, joita ei yleisesti käytetä tieteellisessä tutkimuksessa kuten dialoginen keskustelumenetelmä ja palaverit. Ensimmäisessä palaverissa kerätyn aineiston ja dokumentoidun tiedon avulla määrittelimme toiminnan tarpeen ja aiheen rajauksen, jonka jälkeen tiivistyi hankkeen perusidea, kehittämistehtävä ja tavoitteet. (Hirsjärvi ym. 2007, 41; Ojasalo ym. 2009 40, 93.)

Kuvio 1. Menetelmät olivat kehittämisen perustana.

Dialoginen keskustelumenetelmä

Dialogisella keskustelumenetelmällä, joka perustuu tasa-arvoiseen kuuntelemiseen ja mielipiteiden ilmaisemiseen, oli keskeinen rooli tämän kehittämishankkeen toiminnan jokaisessa vaiheissa. Vastavuoroisissa keskusteluissa määrittelimme hankkeen eri osapuolten tehtäväalueet, toimintatavat ja yhteiset säännöt. (Toikko & Rantanen 2009, 10–15.) Tavoitteellinen keskustelu yhteistyökumppaneiden kanssa vaati myös pohdintaa ja suunnittelua etukäteen, jotta keskustelut olivat hyödynnettävissä tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti kaikkien toimijoiden näkökulmasta. (Koivunen 2009, 193).

Dialogisten keskustelujen avulla pääsimme hyödyntämään osallistujien monipuolista kokemusta ja erilaisia näkemyksiä. Kehittämishankkeen teoreettisen viitekehykseen perehtymisen, keskustelujen ja yhteisymmärryspäättösten kautta loimme näkemystä siitä, mitä olimme tekemässä. Opasvideon työstämisessä lopulliseen muotoonsa ja väliarvioinneissa dialoginen keskustelu oli keskeisessä roolissa, koska yhteisen pohdinnan ja arviointien peilaamisen kautta pääsimme lopulliseen tulokseen.

Palaverit

Kehittämishankkeessa käytettiin muodoltaan vapaamuotoisia ja kestoaltaan erimittaisia palavereita yhtenä kehittämisen menetelmänä, joissa pyrittiin määrätietoisesti saavuttamaan niille asetetut tavoitteet ja tulokset. Palavereissa monensuuntaisen vuorovaikutuksen avulla haettiin laaja-alaista näkökulmaa käytännön toimintaan, josta luotiin yhteistä näkemystä tulevien kuvausten toteutukseen Luppakorvien ryhmässä. (Vaahtio 2008, 19–25.) Palavereihin osallistui kahdesta neljään toimijaa, koska ei ollut tarpeellista saada kaikkia osapuolia saman pöydän äärelle. Kaikkien toimijoiden kannalta oli tarkoituksenmukaisempaa järjestää pienimuotoisia, tehokkaita ja tavoitteellisia neuvonpitoja.

Hankeemme yhteydessä palaveripaikan ja ajankohdan valintaa ohjasi neuvotteluosapuolten mahdollisuudet päästä paikalle sovittuna aikana. Usein päädyimmekin siihen, että menimme yhteistyökumppaneiden omaan työpisteeseen helpottaakseen heidän osallistumistaan ja vapaaehtoista panostaan meidän hankkeessamme. (Kansanen 1999, 48–60.)

Käsite- ja miellekartat

Käsitekartoilla tutkitaan ihmisen ajatuksia, ajattelua ja oppimiskykyä. Åhlbergin (2007, 60–61) mukaan ne ovat hyvin tehtynä vaativa ja paljastava tapa esittää

ja tehdä ajattelu näkyväksi. Kaikki, mikä ilmaistaan puheen tai kirjoituksen keinoin, voidaan kuvata ja esittää myös käsitekartan avulla. Käsitekarttoja käytetään menetelmänä jäsentäessä keskusteluosapuolen ajattelusta hankittua tietoa. Käsitekarttoja käyttäessämme kirjasimme mahdollisemman tarkasti esimerkiksi tietoperustan olennaisempia käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä tapettirullaan. Eri yhteistyökumppaneiden kanssa pidettävien palaverien sisältö, asiat ja niihin liittyvät ilmiöt kuvattiin taas miellekarttojen avulla. (Toikko & Rantanen 2009, 133; Åhlberg 2007, 61.)

Käsite- ja miellekarttoja voidaan käyttää hyvin erilaisin perustein ja niiden hyödyntäminen on niin moninaista, että niiden yksiselitteinen jaottelu on mahdotonta. Kehittämishankkeessamme käsite- ja miellekarttoja käytettiin tiedon keruun välineenä, muistiinpanotekniikkana ja asiakokonaisuuksien hahmottamiseen. (Siekinen 1997.)

Toimintaan osallistaminen

Kehittämishanke on sosiaalista toimintaa, mikä edellyttää toimijoiden aktiivista osallistumista ja vuorovaikutusta toiminnan eri vaiheissa. Ideointivaiheesta alkaen sitoutimme yhteistyökumppaneita toimintaan mukaan antamalla vaikuttamisen mahdollisuus suunnittelussa ja käytännönläheisen toiminnan organisoinnissa. Kehittämishankkeessa pyrimme käyttäjälähtöisyyteen, jotta valmis tuotos soveltuisi arjen toimintaympäristöön. (Toikko & Rantanen 2009, 90–95.)

Päiväkoti Mesikämmenen Luppakorvaryhmän lapsilla ja henkilökunnalla oli olennainen rooli toteuttaessaan päivän normaalia rytmiä Mediapajan nuorten kuvatessa esimerkillisesti päivän toimintoja. Luppakorvien aikuisista lastenhoitaja teki aktiivisesti yhteistyötä meidän kanssamme. S2-lastentarhaopettaja oli keskeinen henkilö jo kehittämisen tarpeen määrittelyssä ja sen näkyväksi tekemisessä. Hänen roolinsa alan asiantuntijana ja merkittävänä yhteistyökumppanina vahvistui koko kehittämishankkeen

Hirsjärvi ym. (2007, 45) korostavat myös aina mukana olevaa päiväkirjaa, johon pystyy kirjaamaan heti mieleen putkahtaneet oivallukset. Dokumentoinnissa kirjasimme ylös kehittämishankkeen tekemiseen liittyviä kysymyksiä, pienimuotoisia toimintasuunnitelmia sekä ideoiden ja mietteiden pohjalta syntyneitä mielle- ja käsitekarttoja. Pitkäjänteinen ja säännöllinen dokumentointi toimi muistin ja kirjoittamisen tukena järjestelmällistä työskentelyä vaativassa kehittämishankeprosessissa. Huolellinen dokumentointi selkeytti raportin kirjoittamista, koska pystyimme tarkistamaan milloin ja miten valinnat, ratkaisut ja johtopäätökset tehtiin. (Vilkkä 2003, 22; Hirsjärvi ym. 2007, 45.)

Kuva 2. Kuvakollaasi yhdessä tekemisen hetkistä.

3 PÄIVÄHOIDON PERUSTEHTÄVÄT

3.1 Päivähoidon perustehtävien määritelmä

Lapsen etu ja perustarpeiden tunnistaminen on johtava periaate YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimuksessa. Suomalaisessa päivähoitossa lapsen etua toteutetaan hyvällä päivähoiton ydintehtävien kokonaisuudella, missä huolehditaan sekä fyysisestä että emotionaalista turvallisuudesta. (Stakes 2005, 16; Koivunen 2009, 31; YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 2014, 7.) ”Lapsi kohdataan yksilöllisten tarpeiden, persoonallisuuden ja perhekuulttuurinsa mukaisesti niin, että hän kokee olevansa tasa-arvoinen riippumatta sukupuolestaan, sosiaalisesta tai kulttuurisesta taustastaan tai etnisestä alkuperästään” (Stakes 2005, 15).

Kunnissa toteutettavan päivähoiton perustehtävien määrittelyssä voidaan käyttää kahta erilaista tulkintaa. Suppea tulkintaa sisältää päivähoiton ydintehtävät eli lapsen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen. Perustehtävän laajemmän tulkinnan mukaan sisältöihin kuuluvat ydintehtävien lisäksi kasvatuskumppanuus, verkostotyö ja lastensuojelun tukitoimet. Päivähoidon arjessa perustehtävät nivoutuvat toisiinsa ja on mahdotonta erottaa eri osa-alueet selkeärajaisesti toisistaan, koska ne kaikki ovat lähes koko ajan läsnä päivähoiton toiminnassa. Ydintehtävien eri osa-alueiden painotukset elävät ja muovautuvat lapsen iän ja eri tilanteiden sekä päivähoiton henkilökunnan ammatillisen osaamisen mukaan arjen toiminnoissa. (Koivunen 2009, 11–17.)

3.2 Lapsi kasvatuksen keskiössä

Varhaiskasvatuksen perinteisenä tehtävänä on kasvattaa lapsista tulevia, yhdenvertaisia aikuisia ympäröivään yhteisöön, jossa he elävät. Ylitapio-Mäntylä (2012, 18) määrittelee kasvatuksen olevan lapsen tietoista ja

tavoitteellista ohjausta, opastusta ja kehityksen tukemista lapsen kohdatessa ja pohtiessa moni-ilmiöistä maailmaa tutussa lähipiirissään. Koska kasvatusta on ikään kuin ohjausta täyteen ihmisyyteen, lapsi tarvitsee aikuisen opastusta kehittyäkseen yksilönä ja yhteiskunnan jäsenenä. Kasvatusta toteutetaan antamalla toimintamalleja, osoittamalla suuntaa elämässä, asettamalla rajoja ja luomalla edellytyksiä lapsen turvalliselle itsenäistymiselle (Hirsjärvi & Huttunen 1995, 33; Jantunen & Ojanen 2011, 46). Lapsilähtöisen varhaiskasvatuksen keskeinen näkökulma on tutkia lapsen kasvuprosessia lapsen omien oivalluksien ja oppimiskokemusten kautta, milloin lapsi voi aktiivisena toimijana luoda oman kehittymisen polkunsu yhdessä muiden lasten ja kasvattajien kanssa. Lapsen omat kiinnostuksen kohteet, valinnat ja vahvuuksien käyttö motivoi lasta aktiivisuuteen erilaisten taitojen oppimisessa, mikä kuuluu keskeisesti lapsilähtöiseen näkökulmaan. (Kinos 2001, 30; Viitala 2006, 108–109.) Viitalan (2006, 109–110) mukaan varhaiskasvatuksessa tapahtuvan lapsilähtöisen toiminnan kulmakivenä tulisi olla lasten tarpeita vastaavaa toimintaa, missä kaiken perustana on leikki.

Lapsilähtöisessä vuorovaikutuksessa sekä lapset että aikuiset nähdään tasa-vertaisina toimijoina. On tärkeää pohtia, miten lasten mielenkiinnon kohteet saadaan näkyviksi, koska ne määrittävän myös päivähoiton henkilökunnan työtehtäviä ja rooleja. (Kinos 2001, 31–37.) Kasvattajien ja lapsen elämänpiiriin kuuluvien muiden aikuisten tärkeänä tehtävänä on luoda mahdollisuus lapsen omaehtoisen oppimisprosessin toteutumiselle, koska oppiminen ilmenee jatkuvana prosessina lapsen jokapäiväisissä toiminnoissa. Kasvatuskäytänteet, jotka sisältävät kasvatustavoitteet, sisällöt ja menetelmät tulee rakentaa lapsen lähtökohdista. (Hujala ym. 2007, 56.)

Lapsuuden kasvuympäristöjen arjen sujumisella ja lapselle mielekkäällä ja virikkeellisellä toiminnalla on merkittävä vaikutus lapsen kasvuun ja hyvinvointiin. Lapsen hyvän kehityksen perustana pidetään lapsen ja häntä hoitavan aikuisen keskinäistä vuorovaikutusta, mikä pohjautuu voimakkaasti läsnä olevaan ja pitkäkestoiseen kiintymyssuhteeseen. (Jakkula 2008, 33;

Ruoppila, 2008, 30.) Varhaiskasvattajien tulee tuntea ja ymmärtää lapsen kehityksen yleistä kulkua ja sen taitekohtia, koska lapsuuden varhaisvuodet ovat ihmisen elämän tärkeintä ja herkintä aikaa. Silloin luodaan perustaa lapsen elämälle, mikä toimii koko myöhemmän kehityksen kivijalkana. (EACEA 2009, 11; Määttä & Rantala 2010, 19; Lautela 2011, 11.)

Lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevassa kasvatuksessa luodaan toivoa ja mahdollisuus persoonalliseen kehittymiseen sekä vahvistetaan luottamusta oman elämän arvoon hyväksynnällä ja tunnustuksen antamisella, mikä on merkityksellisen elämän ehto. Turvallisella lapsuudella, aidolla välittämällä ja mahdollisuudella kehittyä omaan tahtiin luodaan pohja lapsen hyvälle itsetunnolle, sosiaalisuudelle, luovuudelle ja tiedonhalulle. (Jantunen 2011, 11; Värri 2011, 23–26) Lapsilähtöisessä näkökulmassa oikeudenmukaisuuden periaate toteutuu paremmin ja lapsilähtöisyys on kehitysvaiheeseen vastaamista, kun huomioidaan lapsen yksilöllisyys ja sen tuomat tarpeet niin moninaisia kuin lapset ovatkin (Viitala 2006, 108; Lautela 2011, 31).

3.3 Hoitoa ja huolenpitoa

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on turvata lasten hoito silloin, kun vanhemmat ovat työssä, opiskelevat tai ovat muulla tavoin estyneitä hoitamaan omaa lastaan. Varhaiskasvatuksen toiminnan perusteet luodaan hyvällä hoidolla ja lapsen näkökulmasta se liittyy kasvun, oppimisen ja kehityksen näkökulmiin. (Stakes 2005, 16; Niikko 2002, 69.) Hoito ja huolenpito nitoutuvat päivähoidon jokaiseen päivään. Hoidon keskeisenä tavoitteena on huolehtia kokonaisvaltaisesti lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja emotionaalisesta hyvinvoinnista sekä ohjata lasta itsenäiseksi, omatoimiseksi ja vastuuntuntoiseksi toimijaksi hoitopäivän perustoiminnoissa. (Niikko 2002, 69–70.) Perushoito on lapsen kehityksen ja vireystilojen kannalta olennaista toimintaa, koska ne ovat kasvatuksellisia tapahtumia tarjotessaan mahdollisuuden itsenäiseksi oppimiseen. Päivähoidon perushoitotapahtumia

ovat muun muassa ulkoilu, päiväunet ja ruokailutilanteet. (Siren-Tiusanen & Tiusanen 2008, 69.)

Hyvän ja lapsen tarpeita vastaavan hoidon toteuttamiseen tarvitaan toistuvaa arjen päivärytmiä ja rutiineja, mitkä tuovat lapsen elämään turvallisuutta, selkeyttä ja säännönmukaisuutta. Rutiinien avulla lapsi oppii ennakoimaan päivän kulkua, mikä luo suotuisat olosuhteet lapsen myönteisille tunteille ja niiden kehitykselle. (Niikko 2002, 70; Tiusanen 2002, 82.) Hoitaminen ei ole vain arkista perustarpeiden huolenpitoa, vaan päivähoidossa tarvitaan myös välittämisen kulttuuria. Hyvä huolenpito edellyttää kasvattajilta aitoa lasten kohtaamista ja aina ystävällistä ja lämmintä syyliä. (Siren-Tiusanen & Tiusanen 2002, 65–66; Hellström 2010, 43.)

3.4 Lapsen oppiminen päivähoitossa

Oppiminen on oleellinen osa kasvatusprosessia ja lapsen ikä vaikuttaa siihen, mitä kulloinkin on mahdollista oppia. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden lasten sekä aikuisten kanssa. (Hellström 2010, 209, 257.) Varhaiskasvatuksessa pedagogiikalla tarkoitetaan kaikkea päivähoitossa tapahtuvaa toimintaa ja ohjattuja tilanteita, joiden avulla lapsen kokonaisvaltainen oppiminen mahdollistuu (Metsänen & Nisula 2013, 45). Oppiminen on lapsen oman maailman ja ymmärryksen rakentamista, mikä etenee sykleittäin aina samojen vaiheiden kautta. Jo ensimmäisistä varhaisvuosista lähtien lapsi toimii aktiivisena tiedon kerääjänä ja muokkaajana täydentäen ymmärrystään uusien tietojen ja kokemusten pohjalta. (Hujala ym. 2007, 52; Jantunen 2011, 61.)

Lapsi on luonnostaan utelias ja kokeileva, mutta oppimiseen vaikuttavat myös lapsen sosiaaliset taidot, tiedonkäsittely ja ajattelun aktiivisuus. Varhaiskasvatuksessa pienten lasten oppiminen ja kehitys tapahtuu leikin ja arjen erilaisten perustoimintojen kautta. Lapsi kyselee, jäljittelee, kokeilee ja omaksuu ympärillään tapahtuvaa toimintaa. Parhaiten lapsi motivoituu ja oppii

vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa. (Lummelahti 2001,36–37; Jantunen 2011, 61.) Lapsi tarvitsee myös onnistumisen kokemuksia ja myönteistä palautetta oppimisensa tueksi. Varhaiskasvattajat voivat suunnitella ja järjestää tietoisesti onnistumisen kokemuksia, koska ne lisäävät lapsen itseluottamusta, vahvistavat hänen minäkuvaansa ja motivoivat oppimaan. (Koivunen 2009, 38–39; Lundan 2012, 23.) Varhaiskasvattajilla on vastuullinen tehtävä havainnoidessa mitä ja miten lapset oppivat ja miten onnistumisen kokemukset syntyvät, koska jokainen lapsi on ainutlaatuinen oman henkilökohtaisen kehityksen ja kokemuksellisen oppimisen kautta (Anning & Edwards 2006, 55; Moyles 2008, 23).

Varhaiskasvatuksessa opetus perustuu leikinomaiseen lapsen kehitystason huomioon ottavaan toimintaan, jolla edistetään myös kielellistä kehitystä. Leikki on lapsen omaa rakennettua toimintaa, jossa lapsi käyttää luovuuttaan sekä hyödyntää omia kokemuksiaan kehittäessään ongelmanratkaisutaitojaan. Leikin avulla lapsi rakentaa kuvaa ympärillään olevasta maailmasta, käy läpi kokemuksiaan ja harjoittelee uusia taitoja. (Helenius & Korhonen 2008, 99; Hellström 2010, 183; Järvinen ym. 2009, 139; Koivunen 2009, 40.)

3.5 Kasvatuskumppanuus

Valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välistä lapsen parhaaksi tehtävää kasvatusyhteistyötä kutsutaan kasvatuskumppanuudeksi. Se on aikuisten tietoista sitoutumista yhteisiin päämääriin ja tavoitteisiin, minkä keskeisenä tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia kasvua, kehitystä ja oppimista tukemalla. Kasvatuskumppanuus lähtee lapsen tarpeista, mutta yhteistyön toisena keskeisenä tavoitteena nähdään myös vanhempien keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön edistäminen. (Perhe-hanke 2005, 15–21; Halme & Vataja 2011, 74.)

Vanhemmilla on ensisijainen kasvatustavastuu ja -oikeus, mutta tasavertainen yhteistyö päivähoidon ammattikasvattajien kanssa edellyttää yhteisen kasvatuskäsityksen ja riittävän ymmärryksen löytymistä ja niiden jakamista (Perhe-hanke 2005, 15; Koivunen 2009, 153). Maahanmuuttajataustaisten perheiden lasten kasvatusta ohjaavat näkemykset ja arvot poikkeavat usein suomalaisesta kasvatustavasta. Perheitä ohjataan tiedostamaan ja tunnistamaan valtakulttuurin erilaisia kasvatustavakäsitteitä toista osapuolta kunnioittavalla tavalla ja annetaan tilaa ja aikaa sopeutumiselle uuteen ympäristöön. On ensiarvoisen tärkeää avata suomalaisen varhaiskasvatustavakäsitteitä ja sisältöjä sekä oppimiskäsitteitä ja auttaa maahanmuuttajaperheitä ymmärtämään, että suomalaista päivähoitotoimintaa ohjaavat erilaiset tavat, asetukset ja ihmisoikeussopimukset. (Koivunen 2009, 156; Halme & Vataja 2011, 77.)

Yhteisessä kasvatustavakäsitteessä tarvitaan sekä ammattikasvattajan että vanhempien asiantuntijatautia, missä yhdistyvät molempien osapuolten olennaiset lasta koskevat tiedot. Päivähoidon kasvattajan asiantuntijatautia on koulutuksen ja työn kautta tuomaa yleistä tietoa lapsen hoidosta, kasvatustavasta ja kehityksestä, kun taas vanhemmilla on asiantuntevaa tietoa oman lapsen persoonallisuudesta, tavakäsitteistä, tottumuksista, arjen elämästä ja elämäntavakäsitteistä sekä valmius lapsen perustavakäsitteiden tunnistamiseen. (Koivunen 2009, 153–156.)

Koska lapsuuden kasvu- ja toimintaympäristöjen arjen sujumisella on merkittävä vaikutus lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, tarvitaan kasvatustavakäsitteessä aitoa läsnäoloa ja halua riittävän ymmärryksen löytämiseen. Päivähoidon kasvattajan ja vanhemman yhteistyötä ohjaavat keskeiset periaatteet ovat perheen kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. (Määttä & Rantala 2010, 23; Halme & Vataja 2011, 74.)

Kuuleminen

Kuuleminen ja kuunteleminen ovat keskeisiä taitoja vastavuoroisessa vuorovaikutuksessa. Kuulevassa suhteessa keskitytään kuuntelemaan toisen ihmisen asioita, ajatuksia ja puhetta. Kuunteleminen vaatii aina läsnäoloa, jolloin kuuntelija keskittyy ja eläytyy kuuntelemiseen. Kuulluksi tuleminen on aina eheyttävä kokemus, minkä vuoksi se on kasvatuskumppanuuden yksi keskeisistä periaatteista. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32.; Salminen & Tynninen 2011, 36)

Kuuleminen tapahtuu tasa-arvoisessa keskustelussa, johon mahtuvat erimieltä oleminen, suorapuheisuus ja rehellisyys. Se vaatii joskus riskin ottamista ja erilaisten tuntojen sietämistä kuten suuttumusta, ahdistusta ja hämmennystä. Varhaiskasvattajan tulee olla tietoinen itsestään, omista asenteista ja suhtautumistavasta voidakseen kunnioittaa sellaisiakin perhetaustoja ja tapoja, jotka ovat vastoin hänen omia arvojaan ja asenteitaan. Kuulijan ollessa eri mieltä tulee hänen pyrkiä kuuntelemaan ja ymmärtämään toisen osapuolen näkökulmaa asiassa ennen kuin tuo oman kantansa esille. Erilaisten ristiriitatilanteiden syntyessä pyritään löytämään keskitie yhteiseen ymmärrykseen, mikä syntyy vain neuvottelemalla ja joustamisella. (Koivunen 2009, 75–76; Halme & Vataja 2011, 76.)

Luottamus

Kasvatuskumppanuutta eteenpäin vievä luottamus syntyy kohtaamisissa, mikä vaatii eri osapuolten halua, taitoa kuunnella ja nähdä sekä kykyä sietää ja hyväksyä erilaisuutta. Onnistuneissa kohtaamisissa luodaan yhteys vanhempiin ja herätetään luottamusta, mikä rakentuu ajan kanssa. Hyvä kohtaaminen vaatii tietoista ymmärrystä jokaisen ihmisen ainutkertaisuudesta, arvostamisen taitoa ja uudenlaisen asenteen syntymistä omista oivalluksista, mihin tarvitaan säännöllisiä kohtaamisia ja vastavuoroista vuoropuhelua varhaiskasvattajien ja maahanmuuttajaperheiden välillä. (Koivunen 2009, 159; Mattila 2011, 15–17.)

Päivittäisillä kohtaamisilla maahanmuuttajaperheiden kanssa luodaan yhteistyöpohjaa ja mahdollisuutta yhteisen käsityksen syntymiseen lapsesta. Vanhempien luottamusta voidaan kasvattaa pienillä teoilla kuten huomioiden vanhempien toiveet lapsen ruokailun, pukeutumisen tai päivälevon suhteen. Se kertoo perheille, että heidät otetaan vakavasti. Varhaiskasvattajan empatian kyky, hyvä suhde lapseen ja vanhempien vaikuttamisen mahdollisuudet rakentavat vanhempien luottamusta kasvatuskumppanuudessa. (Koivunen 2009, 158–159; Halme & Vataja 2011, 75.)

Kunnioitus

Hyvän vuorovaikutussuhteen luominen edellyttää molemmin puolista aitoa kunnioitusta, milloin lapsen ja perheen asioista voidaan keskustella toisen arvomaailmaa ja maailmankuvaa arvostaen. Yhteisten toimintatapojen löytymiselle voi joskus kulua paljokin aikaa yhteisen kielen puuttuessa, mutta myös molempien osapuolien oma kulttuuri rajaa yhteisen ymmärryksen syntymistä. (Paavola & Talib 2011, 77; Halme & Vataja 2011, 74–75.)

Kunnioittava suhde luodaan myönteisyydestä käsin ja onnistuneen yhteistyön edellytyksiä ovat molempien osapuolten ymmärrys toistensa rooleista ja tietoisuus oman ja toisen ihmisen yhtäläisestä arvosta. Jokaisen perheen yksityisyyttä tulee kunnioittaa ja merkittävien asioiden salaaminen on usein merkki kunnioituksen puutteesta. (Koivunen 2009, 152; Halme & Vataja 2011, 75; Mattila 2011, 17.) Vuorovaikutus koetaan lamaannuttavana, jollei kaikkien osapuolten tarpeita ja mielipiteitä kunnioiteta. Kunnioitus tuo aina mukanaan luottamuksen ja kasvatuskumppanuus on aina keskinäistä kunnioittamista, hyväksymistä ja arvostamista. (Salminen & Tynninen 2011, 37.)

Dialogi

Dialogi on vuoropuhelua, jossa molemmat osapuolet ovat samalla puolella. Dialogi voidaan määritellä taidoksi ajatella, puhua ja toimia vastavuoroisessa vuorovaikutuksessa. Dialogisessa vuoropuhelussa korostetaan tasa-arvoisuutta, keskittymistä kuunteluun ja mielen avoimuutta tuleville asioille. Vuorovaikutuksessa puhutaan itsestä käsin, mutta annetaan tilaa ennakkoluulottomasti myös toisen käsityksille ja ajatuksille. Todellinen, vastavuoroinen vuoropuhelu auttaa ymmärtämään kulttuurienvälisiä eroja ja rakentamaan yhteyksiä maahanmuuttajaperheiden kanssa. (Vilen ym. 2008, 86–87; Halme & Vataja 2011, 75–76.)

Päivähoidon ja maahanmuuttajaperheen kasvatusnäkemykset eivät aina kohtaa, mutta päivähoidon alkuvaiheessa yhteisiin keskusteluihin voidaan pyytää mukaan kolmas osapuoli, joka ymmärtää molempien kulttuurien tapoja ja niistä syntyviä arvoja ja toimintatapoja. (Halme & Vataja 2011, 76.)

4 ASIAKKAANA MAAHANMUUTTAJATAUSTAINEN PERHE

4.1 Maahanmuuttajataustainen perhe

Käsitteellä maahanmuuttaja tarkoitetaan ulkomaalaista henkilöä, joka asuu pysyvästi Suomessa, mutta hänellä ei ole Suomen kansalaisuutta. Maahanmuuttajien elämäntilanteet ja syyt ovat hyvin moninaisia ja Suomeen voidaan tulla esimerkiksi töihin ja asiantuntijatehtäviin, pakolaisena tai avioliiton vuoksi. (Räty 2002, 11, 31.)

Nykyisin perheelle ei ole yksiselitteistä määritelmää, vaan perhe merkitsee eri ihmisille erilaisia asioita, joita määrittävät ihmisen oman elämän intressit ja lähtökohdat. Arkielämän jatkuvuus, kotitalouden organisointi, sukulaisuusjärjestelmä, moraalinormit sekä kysymykset sukupuolten ja sukupolvien välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista muovaavat ihmisten erilaisia perhekäsityksiä iän, elämäntilanteiden ja kulttuuritaustan mukaan. (Määttä & Rantala 2010, 67–68.)

Tämän kehittämishankkeen keskiössä ovat maahanmuuttajataustaiset perheet, joiden perhekäsityksiä määrittelevät myös omaan kulttuuriin liittyvät toimintatavat, perinteet ja uskomukset kaikilla elämänalueilla. Maahanmuuttajataustaisetkin perheet nähdään muuttuvina ja kehittyvinä yksikköinä, joiden toimintaan vaikuttavat niin suomalaisen ympäristön vaatimukset ja resurssit kuin oman kulttuurin ja yhteisön että suomalaisen yhteiskunnan arvot ja uskomukset. (Halme & Vataja 2011, 71; Alitolppa-Niitamo ym. 2013, 78–81.) Maahanmuuttajaperheiden moninaisuudesta johtuen on vaikea löytää selkeää määritelmää käsitteelle maahanmuuttajaperhe, mutta väestöliiton mukaan maahanmuuttajaperheessä ainakin toinen puolisoista tai perheen ainoa huoltaja on ulkomaalainen (Väestöliitto 2014).

4.2 Perhelähtöisyys ja maahanmuuttajalapsi varhaiskasvatuksessa

Maahanmuuttajataustaisten perheiden kanssa perhelähtöisessä työskentelyssä pyritään huomioimaan perheen elämänhistoria, kulttuurinen tausta ja sen lähtökohdat. Perheet kohdataan avoimessa vuorovaikutuksessa ja aidosti kuunnellen huomioidaan perheiden elämänvaiheista nousevat palvelutarpeet, arvot ja voimavarat. (Halme & Vataja 2011, 71; Alitolppa-Niitamo ym. 2013, 9–10.) Perhelähtöinen näkökulma korostaa perheen arjen sujuvuuden tukemista ja vanhempia kannustetaan osallistumaan täysivaltaisina ja tasavertaisina osapuolina lapsen kasvatukseen yhteistyössä päivähoidon henkilöstön kanssa. Perhelähtöisen työskentelyn keskeisenä tavoitteena on vahvistaa muista kulttuureista tulevien perheiden kykyä itsenäiseen päätöksentekoon ja osallisuuteen voimaantumisen tunnetta vahvistamalla. (Määttä & Rantala 2010, 54,132; Halme & Vataja 2011, 71–73.)

Varhaiskasvatuksessa vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä tehdään kumpaakin kulttuuria kunnioittaen ja tiedostaen perheiden erilaiset uskomukset ja tavat. Eri kulttuurista tulevalle vanhemmuudelle annetaan tilaa ja aikaa sopeutua uuden elinympäristön toimintakulttuuriin ja arvoihin. (Määttä & Rantala 2010, 196; Halme & Vataja 2011, 69.) Maahanmuuttajataustaisten perheiden osallisuutta tuetaan monin tavoin eri tilanteiden mukaan, mutta painottaen lapsen oikeutta kahteen kulttuuriin ja kieleen (Räty 2002, 148).

Suomalaisen päivähoiton tehtävänä on tukea niin suomalaisia kuin maahanmuuttajataustaisia lapsia ja heidän perheitään kasvatustyössä (Perhehanke 2005, 20). Usein maahanmuuttajalapset näyttävät sopeutuvan nopeasti uuteen toimintaympäristöön, mutta he tarvitsevat lähipiiriin kuuluvilta aikuisilta säännöllistä ja jatkuvaa tukea uuteen elämäntilanteeseen sopeutumiseen (Räty 2002, 146). Eri kulttuurista tulevan lapsen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa erityispiirteinä ovat lapsen oman äidinkielen tukeminen ja kulttuuritaustan huomioon ottaminen. Arvostavalla varhaiskasvatusympäristöllä ja johdonmukaisesti etenevällä ja tavoitteellisella oppimisympäristöllä on suuri

merkitys maahanmuuttajataustaisen lapsen sopeutumiseen suomalaisen yhteiskuntaan ja suomen kielen oppimiseen. (Halme & Vataja 2011, 91; Kivijärvi 2011, 254–256.)

Yleisten kasvatustavoitteiden lisäksi maahanmuuttajataustaisen lapsen keskeisenä tavoitteena on toiminnallisen kaksikielisyyden saavuttaminen. Suomen kieli on oppimisen kohde, mutta se toimii myös oppimisen välineenä. Toiminnallisella kaksikielisyydellä tarkoitetaan lapsen aktiivista kykyä puhua, ymmärtää ja ajatella kahdella kielellä automaattisesti vaihtaen niitä omaehtoisesti tilanteen mukaan. (Räty 2002, 154; Kivijärvi 2011, 254–256.) Voidakseen osallistua ympäröivään yhteiskuntaan lapsen täytyy oppia valtakieltä, mutta samaan aikaan hän tarvitsee myös järjestelmällistä tukea oman äidinkielen säilyttämiseen (Räty 2002, 154). Varhaiskasvatuksen ammattilaisten tärkeänä tehtävänä on tukea lapsen kasvamista kahteen kulttuuriin ja samaan aikaan kannustaa maahanmuuttajaperheiden vanhempia kasvattamaan lapsen tietoisuutta omien perinteiden ja kielen tärkeydestä (Halme & Vataja 2011, 11).

Kasvatuksellisen yhteistyön edistämiseksi perheelle voidaan tilata tulkki vanhempainiltoihin ja muihin päiväkodin yhteisiin tilaisuuksiin. Jos päiväkodissa on useita perheitä samasta kulttuurista, voidaan järjestää myös omankielisiä keskusteluiltoja. Keskustelujen avulla autetaan perheitä ymmärtämään suomalaista kasvatuskulttuuria ja työntekijöiden tapaa toimia lasten kanssa. Samalla työntekijät saavat arvokasta tietoa perheen kasvatuskulttuurista. (Halme & Vataja 2011, 71–73.)

4.3 Päivähoidon aloitus ja tutustuminen

Päivähoidon aloitus on suuri ja tunnepitoinen muutos sekä lapselle että hänen perheelleen. Maahanmuuttajaperheiden vanhemmat pystyvät ennakoimaan ja suunnittelemaan tulevaa monentasoisen arkisen elämän muutosta, mutta arjen muuttuessa lapsi on täysin riippuvainen ympärillä olevista aikuisista. (Munter

ym. 2002, 35; Halme & Vataja 2011, 79.) Lapsen tulevaisuuden kannalta totuttautumisjaksolla tapahtuu isoja muutoksia lapsen päivän kulussa ja toimintakulttuurisissa, ihmissuhteissa ja fyysisessä ympäristössä. Lapsi tarvitsee omahoitajaa tuekseen kulkemaan rinnalleen kohdatessaan uusia kokemuksia ja haasteita ihmeitä täynnä olevassa päivähoidon maailmassa. (Munter ym. 2002, 37–38; Eerola-Pennanen 2011, 252.)

Päivähoidossa yhteistyö vanhempien kanssa aloitetaan usein omahoitajan kotikäynnillä lapselle tutussa ympäristössä ja pehmeällä laskulla. Kotikäynnillä lapsen omahoitajalla on tilaisuus tutustua perheen kulttuuriin ja kasvatustapoihin sekä jakaa tietoa vanhemmille suomalaisesta päivähoidosta. (Halme & Vataja 2011, 83; Kanninen & Sigfrids 2012, 133.) Riittävän pitkä tutustumisaika ja pehmeän laskun eli harjoitteluajan järjestäminen ovat tärkeitä, koska alkuvaiheen ensisijaisena tavoitteena on tutustuttaa lapsi omahoitajaan ja päivähoidon ympäristöön yhdessä vanhemman kanssa (Munter ym. 2002, 42–46; Kanninen & Sigfrids 2012, 146). Kahden ensimmäisen viikon aikana päivähoidossa oloaikaa pidennetään vähitellen ja säännöllisten kohtaamisten jatkuvuus turvallisten kasvattajien kanssa alkaa kannatella lasta eteenpäin päivähoidon arjessa (Halme & Vataja 2011, 79; Mattila 2011, 23).

Lapsen päivähoito alkaa aina lapsen ja vanhemman yhteisellä tutustumisjaksolla, jonka pituudesta ja sisällöstä sovitaan jo aloituskeskustelussa (Kaskela & Kekkonen 2006, 43). Tutustumiskäynnillä päivähoiton yksikössä vanhemmat saavat tutustua omahoitajaan, esimieheen ja muuhun henkilökuntaan sekä heille esitellään tilat. Vanhempien kanssa keskustellaan päivän rakenteesta ja rutiineista, mitkä usein mietityttävät vanhempia. Yhteisen kielen puuttuessa päivähoidon käytänteitä voidaan avata ryhmän seinällä olevan kuvitetun päiväohjelman avulla, mikä auttaa sekä lasta että perhettä hahmottamaan päivittäistä toimintaa ja sen sisältöä. (Halme & Vataja 2011, 79–82; Kanninen & Sigfrids 2012, 137.) Päivähoitoon siirtymisvaiheessa varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on keskeinen vastuu siirtymävaiheen selkeästä tiedottamisesta, auttaa vanhempia ymmärtämään

oman kasvattajaroolin merkityksen ja hyvään päivähoitoon siirtymisen hyödyn lapsen kannalta (Kanninen & Sigfrids 2012, 133).

4.4 Omahoitajuus

Omahoitajuus on varhaiskasvatuksessa käytettävä keskeinen työmenetelmä. Menetelmänä se tekee päivähoidosta inhimillisemmän sekä lapsille että perheille ja mahdollistaa laadukkaamman päivähoidon. Omahoitaja luo kasvatuskumppanuutta perheen kanssa ja tutustuttaa lapsen perheineen varhaiskasvatuksen maailmaan. Lapselle nimetään omahoitaja usein jo ennen päivähoidon alkua, joka sitoutuu ottamaan vastuun lapsesta oman työajan puitteissa. (Salminen & Tynninen 2011, 12–15.)

Omahoitajan tärkeä tehtävä on kannatella lasta tarjoamalla läheisyyttä, turvallisuutta ja hän vastaa oman vastuulapsen hoidosta ja toiminnan toteutumisesta. Omahoitaja tutustuu vanhempiin ja pyrkii saamaan hoidon kannalta olennaista tietoa lapsesta, perheestä ja heidän kulttuuritaustastaan, mikä luo edellytyksiä lasta tukevaan yhteistyöhön. (Halme & Vataja 2011, 79; Kanninen & Sigfrids 2012, 105–107.) Omahoitajan roolin keskeisenä tehtävänä on ylläpitää myönteistä vuorovaikutussuhdetta vanhempiin kertomalla rehellisesti ja avoimesti lapsen kehityksestä ja oppimisesta. Omahoitaja tutustuttaa lapsen ryhmän muihin lapsiin ja aikuisiin sekä auttaa lasta liittymään osaksi omaa pienryhmää. (Mikkola & Nivalainen 2009, 34; Kanninen & Sigfrids 2012, 105.)

4.5 Kasvatuskeskustelut

Vanhempien kanssa käytävät kasvatuskeskustelut ovat keskeinen osa kasvatuskumppanuutta. Keskusteluja käydään säännöllisesti kaikkien päivähoidossa olevien lasten vanhempien kanssa. Keskusteluiden avulla halutaan kehittää perheen ja varhaiskasvatuksen välillä tehtävää yhteistyötä.

Yleisenä käytäntönä on, että vanhempien ja kasvatushenkilöstön kesken käydään kerran vuodessa seikkaperäisempi keskustelu lapsen kehityksestä kodin ja varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä. Keskusteluissa aloitetaan lapsen vahvuuksista ja edetään lapsen kehittämistarpeisiin. Kasvun ja kehityksen lisäksi arvioidaan lapsen oppimista, osaamista ja hyvinvointia. (Kaskela & Kekkonen 2006, 45; Järvinen ym. 2009,154; Halme & Vataja 2011, 83–84.) Keskustelujen tavoitteena on kartoittaa lapsen yksilölliset tukitarpeet ja suunnitella eri toiminta-alueilla tarvittavat tukitoimet. Vanhemmat itse päättävät, mitä tietoja he antavat lapsesta ja perheestä kasvattajalle. Perheestä saatava tieto kuuluu vaitiolovelvollisuuden piiriin. (Järvinen ym. 2009,154; Koivunen 2009, 173.)

Hallintolain (434/2003) 26 §:ssä ja hallintolainkäyttölain (586/1996) 77 pykälän mukaan viranomaisen vastuulla on tulkin ja kääntämispalvelun järjestäminen maahanmuuttajaperheiden asioissa, jos ei yhteistä kieltä ole. Kasvatuskeskusteluja ja varhaiskasvatuksessa käytettävät lomakkeet tulkitaan ja käännetään kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta ymmärtävän riittävästi asian laatuun nähden. Toimivan vuorovaikutussuhteen luomisessa varmistetaan jokaisen osapuolen tulleen ymmärretyksi. (Finlex 2014)

5 ALKUTAHDDEISTA KOHTI KONKRETIAA

5.1 Työelämälähtöinen kehittäminen

Kehittämishankkeessa toimintaa ohjasivat ensisijaisesti työelämän käytännölliset tavoitteet, joihin haimme tukea teoriasta. Työelämälähtöinen kehittämishanke koostui käytännön toteutuksesta ja sen eri vaiheiden täsmällisestä kuvaamisesta kirjallisessa raportissa. Käytännön toteutuksessa ja raportoinnissa yhdistyivät arjen ammatillinen taito-osaaminen, koulutuksen tuoma teoreettinen oppineisuus, pohtiva tekeminen ja raportin kirjoittamisen sanallisen viestinnän ilmaisutaito. Kehittämishankkeen toteutuksessa korostui toiminnallisuus, mutta tutkimuksellisuuden näkökulma tuli esiin ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, muutoksen hakemisessa sekä tutkitun ja käytännön tiedon hankinnassa kehittämisen tueksi. (Ojasalo ym. 2009, 20–22; Vilka 2010.)

Kehittäminen on konkreettista käytännön toimintaa, jonka pohjalta ratkaistaan työelämän ongelmia, luodaan uusia ratkaisuja ja tuotetaan uutta tietoa. Kehittämistoiminta on levinnyt nopeasti ja laaja-alaisesti monen työyhteisön ja organisaation toiminnan arkeen, mikä on nykyisen työelämän keskeistä osaamisaluetta. Kehittäminen sisältyy lähes jokaiseen toimenkuvaan ja tehtävään. Uudistuskykyisellä ja innovatiivisella kehittämistoiminnalla tähdätään työelämän laadun ja tuottavuuden parantamiseen. (Ojasalo ym. 2009, 13–15; Toikko & Rantanen 2009, 8-14; Ely-keskus 2013.)

Työelämälähtöisen kehittämishankkeen tuloksena syntyy yleensä jokin tuotos, esimerkiksi opas, kansio, esite tai prosessikuvaus. Kehittämishankkeemme pohjalta syntynyt tuotos eli opasvideo vastaa ajankohtaisuudella työelämän kentältä nousevaan tarpeeseen helposti ymmärrettävällä ja informatiivisella otteella. (Salonen 2013, 5–11)

5.2 Kehittämishankkeen eteneminen

Alla olevaan kuvioon on koottu kehittämishankkeen prosessin kannalta keskeiset asiat: aikataulu, kehittämisen menetelmät ja toiminta, dokumentointi, yhteistyökumppanit ja hankkeen eri vaiheet.

AIKA	KEHITTÄMISEN MENETELMÄ - TOIMINTA	DOKUMEN TOINTI	YHTEISTYÖK UMPPIANI	HANKKEEN VAIHEET
2013				
Toukokuu	Käsittekartta / Idean synty ja tarpeen määrittely Keskustelu / Yhteydenotto Salon varhaiskasvatukseen	päiväkirja	Varhaiseryityiskasv atus	ALOITUS-VAIHE
Syyskuu	Ohjauskeskustelu Puhelinkeskustelu / johtajalta toimintalupa PK Mesikämmenessä Aloituspäalaveri / käsittekartta / kehittämishankkeen tehtävä ja tavoitteet, raja us – suullinen sopimus	Optima muisito/ Optima	Yliopettaja Päivähoitoyksikön johtaja Varhaiseryityiskasv atus	
Lokakuu	Aloituspäalaveri/keskustelu	Optima	Lastenhoitaja/Lup pakorvat	SUUNNITTEL UVAIHE
Marraskuu	Aloituspäalaveri / suullinen sopimus Tutkimuslupahakemus hyväksytty Opinnäytetyön suunnitelma	Optima Optima	Mediapaja Varhaiskasvatusjo htaja	ESIVAIHE
Jouluku	Syventävä päalaveri / toiminnan selkeyttäminen tietoperustan syventäminen	muistio / Optima	Lastenhoitaja	
2014				
Tammikuu	Kuvauslupakysely Luppakorviin Palaveri /tehtävien selkeyttäminen/ Mediapaja Tietoperustan työstäminen	Optima muistio / Optima	Lastenhoitaja Mediapaja	TYÖSKENTELY VAIHE
Helmikuu	Käsikirjoitus valmis Toimintaan osallistaminen/ 1. kuvauspäivä Toimintaan osallistaminen / 2. kuvauspäivä	päiväkirja Ulkoinen kovalevy	Luppakorvat Mediapaja	
Maaliskuu	Videon juonto valmis Editointipäalaveri Editointipäalaveri Raportin kirjoittaminen	Optima Optima Optima	Varhaiseryityiskasv atus	
Huhtikuu	Toimintaan osallistaminen/ 3. kuvauspäivä ääniraitojen nauhoittaminen Toimintaan osallistaminen/ 4. kuvauspäivä Yhteydenotto Turku amk:n media-alan puolelle ja suullinen yhteistyösopimus leikkaajan kanssa	Ulkoinen kovalevy Ulkoinen kovalevy Ulkoinen kovalevy	Luppakorvat Mediapaja Luppakorvat Mediapaja Media-alan opiskelija	TARKISTUS-VAIHE
Toukokuu	Produktin ja loppuraportin viimeistely ja palautus	Ulkoinen kovalevy, videotiedosto		VIIMEISTE-LYVAIHE
				VALMIS TUOTO

Kuvio 2. Kehittämishankkeen kokonaiskuvaus.

Aloitusvaihe ja toiminnan suunnittelu

Kehittämishanke sai alkunsa työelämän kehittämisen tarpeen tunnistamisesta varhaiskasvatuksen kentällä (Kettunen 2009, 49). Kehittämishankkeen idea syntyi jo keväällä 2013 Luppakorvien arviointipalaverissa opinnäytetyöntekijän suorittaessa johtajuusharjoitteluaan päiväkotia Mesikämmenessä. Videon tuottamisen ajankohtaisuus ja tarve varmistui ottaessamme yhteyttä Salon varhaiserityiskasvatuksessa työskentelevään S2-lastentarhaopettajaan.

Kehittämishankkeen idean työstäminen ja varsinainen suunnittelu alkoi syyskuussa 2013. Saatuamme luvan omalta tutor-ohjaajaltamme lähteä toteuttamaan kehittämishanketta, otimme yhteyttä Päiväkotia Mesikämmenien johtajaan ja saimme häneltä luvan tehdä yhteistyötä Luppakorvaryhmän kanssa.

Ensimmäinen palaveri oli S2-lastentarhaopettajan kanssa, jolloin teimme suullisen toimeksiantosopimuksen. Neuvonpidon ja yhteisen pohdinnan pohjalta lähdimme työstämään toimintasuunnitelmaa, jonka keskeisinä lähtökohtina olivat työelämälähtöiset tavoitteet, opasvideon sisältö ja aikataulu. Toimintasuunnitelma ohjasivat työskentelyämme koko kehittämishankkeen toiminnallisen osuuden ja raportin kirjoittamisen prosessin ajan (Kettunen 2009, 94–95). S2-lastentarhaopettaja kannatti myös ehdotustamme yhteistyön tekemisestä nuorten mediapajan kanssa kuvausten toteuttamiseksi.

Lokakuussa meillä oli ensimmäinen lyhyt palaveri lastenhoitajan kanssa, joka työskentelee Luppakorvissa Päiväkotia Mesikämmenessä. Neuvonpidossa teimme suullisen yhteistyösopimuksen sekä selkiytimme, mitä olemme tekemässä ja lastenhoitajan roolia ja tehtäviä hankkeen käytännön toteutuksessa. Marraskuun aikana saimme tutkimusluvan (Liite 2), jonka jälkeen otimme heti yhteyttä Salon nuorten mediapajan työohjaajaan. Hän kertoi hyvin realistisella ja avoimella tavalla heidän toiminnastaan ja yhteiskumppanuuden riskitekijöistä nuorten kanssa. Teimme suullisen sopimuksen tulevasta

yhteistyökumppanuudesta, jonka mukaan Mediapaja lupautui hoitamaan kuvaamisen, editoinnin ja muut video tuottamiseen tarvittavat tekniset asiat.

Joulukuun alussa pidimme toisen, syventävän palaverin luppakorvissa lastenhoitajan kanssa. Keskustelimme tulevien kuvauksien ajankohdasta, käytännön järjestelyistä, lupien hankinnasta (Liite 3) ja vanhempien tiedottamisesta (Liite 4). Kertasimme vielä ja selkeytimme hänen rooliaan ja tehtäviä toiminnan järjestelyissä ja kuvausten toteuttamisessa. Tammikuussa pidimme palaverin Mediapajalla, jossa pohdimme yhdessä tulevaa kuvausprojektia ja heidän rooliaan tässä hankkeessa. Sovimme, että Mediapaja hoitaa kuvaukset ja opasvideon leikkauksen.

Käytännön suunnittelun ja organisoinnin rinnalla jatkoimme edelleen tietoperustan muokkaamista jo olemassa olevan tutkitun tiedon ja runsaan lähdemateriaalin pohjalta, mihin kehittämishankkeemme kokonaisprosessi nojautui. Keskeisten käsitteiden ja niiden suhteiden määrittelyn avuksi laadimme käsitekartan. (Ojasalo 2009, 35.) Tietoperustan pääluvuiksi muovautuivat lopullisesti päivähoiton perustehtävät ja asiakkaana maahanmuuttajataustainen perhe. Uudessa asiakassuhteessa perheiden kanssa aloitetaan aina perusasioiden kertomisesta, johon kuuluvat myös päivähoiton perustehtävä.

5.3 Käsikirjoitus - opasvideon selkäranka

Aaltosen (2007, 12–14) mukaan videotuotoksen tekeminen on prosessi, jonka kivijalkana toimii hyvin tehty käsikirjoitus. Kuvausvalmiiseen käsikirjoitukseen ei sisälly teknisiä ohjeita, vaan se toimii kuvausten ja leikkausten ensisijaisena ja tärkeimpänä työsuunnitelmana. Kirjoitimme ja avasimme videon toiminnan sisällön käsikirjoitukseksi käsitekarttamenetelmällä, jossa keskityimme sisällön rajaamiseen ja kirjaamaan ylös opasvideon keskeiset tapahtumat. Käsikirjoituksesta syntyi selkeä ja konkreettinen tuotos, joka kertoo

päivähoitopäivän rakenteesta ja mistä yhden päivän tarinassa on kysymys. (Pirilä & Kivi 2010, 59–62.)

Käsitekartan pohjalta hahmotimme käsikirjoituksen kohtausluettelon ensimmäisen version, johon kirjasimme videon sisällön pääkohtauksittain: päivähoitoon tulo, aamupala, aamupäivän toiminnat, lounas, lepoetki, välipala, iltapäivän toiminnat ja kotiinlähtö. Käsikirjoitus (Liite 5) toimi kuvausten ohjauksen perustana kahden ensimmäisen kuvauspäivän aikana.

Arvioituamme kahden ensimmäisen päivän kuvausmateriaalia heräsi kysymys siitä, miten saamme koottua kohtaukset luontevaksi, selkeästi jatkuvaksi tarinaksi. Yhteisen keskustelun ja pohdinnan jälkeen S2-lastentarhaopettajan kanssa muutimme käsikirjoitusta niin, että päivän rakenteen kertomisen tueksi tarinaan tuli päähenkilö. Kohtausluetteloa muokattiin niin, että päähenkilö oli mukana kaikissa pääkohtauksissa. Päähenkilön toiminnan kautta opasvideon sisällöstä tuli johdonmukaisesti etenevä ja helposti ymmärrettävä.

Käsikirjoitusta tarkensimme vielä jakamalla osan kohtauksista pienempiin otoksiin (Liite 6). Käsikirjoituksen kohtausluettelon tarkentamisen apuna toimi kertojan juonto-osuus (Liite 7), joka täydentää videon kuvallista viestintää. Juonto-osuus valmistui lopullisen muotoonsa pitkän hiomisen ja viilaamisen jälkeen maaliskuun alussa. Meidän opiskelijoiden lisäksi S2-lastentarhaopettajalla oli tärkeä ja asiantunteva rooli juonto-osuuden työstämisessä yksinkertaiseksi ja selkeäksi. Juonto-osuuden ääniraidat on mahdollista kuunnella seuraavilla kielillä: suomi, ruotsi, espanja, albania, turkki, serbokroatia, somali ja kurdi.

5.4 Kuvausten suunnittelu, toteutus ja leikkaus

Viikkoa ennen kuvausten aloittamista kävimme tutustumassa yhdessä Mediapajan nuorten ja heidän työohjaajansa kanssa kuvausten

toimintaympäristöön, Luppakorvien ryhmään. Tutkiessamme kuvauspaikkoja tutustuimme myös toisiimme ja lapset saivat pientä totuttelua ryhmässä liikkuviin uusiin aikuisiin. Pohdimme yhdessä kuvauspaikkoja ja tulevia otoksia, jotka olimme suunnitelleet toteuttavaksi kahtena kuvauspäivänä.

Varasimme kuvauksille useamman ajankohdan yllättävien tilanteiden ja mahdollisten muutosten takia. Helmikuun alussa ensimmäinen kuvauspäivä saatiin toteutettua kuvaussuunnitelman mukaisesti (Kuva 3). Aamun puitteissa kuvattiin lapsen saapuminen päivähoitoon, lapsen omatoiminen vaatteiden vaihto, käsien pesu, aamupala, leikkiä, ulkovaatteiden vaihto ja ulkoilu. Nauhalle saatiin myös kuvaa tehostetusta suomenkielen henkilökohtaisesta ohjauksesta maahanmuuttajalapselle.

Kuva 3. Yhteistyöllä hyvää tulee.

Toisena päivänä kuvattiin seuraavat otokset: lounas, päivälepo ja sadun luku, välipala, iltapäivän leikkejä ja pelejä sekä kotiinlähtö. Kuvaukset sujuivat hyvin ja seuraavaksi oli vuorossa editointi, joka siirtyi maaliskuun loppupuolelle

Mediapajan omien töiden vuoksi. Sovimme myös, että tarvittaessa kuvauspäiviä voidaan järjestää lisää. Kuvauspäivien aikana otimme valokuvia dokumentointia varten ja ajatuksena oli myös se, että myöhemmin voisimme käyttää niitä ehkä DVD-kannen toteuttamisessa. Kaikki kuvattu materiaali tallennettiin kahdelle ulkoiselle kovalevyille, koska me valikoimme opasvideolle tulevat otokset.

Maaliskuun puolessa välissä kahdessa palaverissa S2-lastentarhaopettajan kanssa tarkastelimme opasvideoon tulevia otoksia. Kuvausmateriaalin tarkastelun jälkeen oli selvää, että joutuimme kuvaamaan vielä uudestaan. Kuvausmateriaalin laatu ja toteutus eivät vastanneet odotuksiamme emmekä saaneet riittävästi materiaalia opasvideon kokoamiseen. S2-lastentarhaopettajan kautta tuli oivallus, että uusien kuvauksien pohjana käytetään valmista juontoa, joka esitetään päähenkilön kautta. Ennen uusien kuvauksien aloittamista kävimme vielä kerran materiaalin yksityiskohtaisesti läpi ja merkkasimme tarkasti, mitä voimme käyttää ja millaisia tilannekuvia tarvittiin lisää. Pohtiessamme kuvamateriaalin käytettävyyttä ja valikoidessamme videoon soveltuvia otoksia, tajusimme aloittaneemme materiaalin editoinnin.

Kuva 4. Pieni kuvakollaasi päivähoidon arjen hetkistä.

Kolmas kuvauspäivä oli huhtikuun alussa, jolloin kuvattiin uudestaan puuttuvat otokset. Päivän aikana kuvattiin saapuminen päivähoitoon, vaatteiden vaihtoa, aamupalaa, leikkiä, ulkoilua, ruokailua, päivälepoa ja kotiin lähtötilanne (Kuva 4). Tällä kuvauskerralla poikia oli ohjaamassa heidän yksilövalmentajansa, koska Mediapajan työohjaaja oli sairaslomalla. Tarkasteltuamme uusimman kuvamateriaalin huomasimme yhden kameran otosten puuttuvan kokonaan ulkoiselta kovalevytä, johon kaikki kuvausmateriaali oli tallennettu. Tiedotimme heti Mediapajaa puuttuvasta kuvamateriaalista. Mediapaja tarkisti myös omat kuvatiedostot eikä materiaalia löytynyt heiltäkään. Tämän pohjalta sovimme vielä neljännen kuvauspäivän, koska opasvideon kannalta tärkeää materiaalia jäi puuttumaan.

Huhtikuussa nauhoitettiin kaikki ääniraidat Mediapajan tiloissa Steissillä. Heillä oli siellä äänieristetty nauhoitusstudio, jolla pyrittiin poistamaan nauhoittamista vaikeuttavia häiriötekijöitä. Vapaaehtoisia juonnon kertojia piti ohjeistaa hyvinkin yksityiskohtaisesti nauhoitustilanteessa, koska nauhuri tallensi kaikki taustalta kuuluvat äänet esimerkiksi vaatteiden ja papereiden kahinaa.

Opasvideon olisi pitänyt valmistua suullisen sopimuksen mukaan huhtikuun loppuun mennessä, mutta työohjaajan pitkittyneen sairasloman ja nuorten työ sopimusten katkeamisen vuoksi meidän yhteistyömme vaikeutui. Videon valmistumisen prosessi eteni hyvin hitaasti. Mediapajassa vallitsevan tilanteen vuoksi kahden viimeisen kuvauspäivän sopiminen, ääniraitojen nauhoittaminen sekä kuvausmateriaalin editointi eli leikkaaminen ilman osaavaa ohjausta oli haastavaa tai lähes mahdotonta. Lopulta otimme yhteyttä Turun ammattikorkeakoulun media-alan opettajaan ja hänen kauttaan löysimme media-alan elokuvapuolen opiskelijan, joka leikkasi opasvideon lopulliseen muotoon omiin opintoihin liittyvänä harjoitustyönä. Neljännen kuvauskerran päätyttyä lähetimme ulkoiselle kovalevyllä tallennettu materiaali uudelle yhteistyötoimijalle leikattavaksi. Hän lähetti meille raakaversioksi tarkistettavaksi, jolloin meillä oli vielä mahdollisuus vaikuttaa lopulliseen versioon.

5.5 Yhden päivän tarina - opasvideo

Opasvideo on joustava ja visuaalinen tapa kertoa päivähoitopäivän tarinaa ja parhaimmillaan se koetaan ymmärrettävänä ja informatiivisena kokemuksena. Opasvideon aihe on todellista elämää, joka on ohjannut koko hankkeen ajan pitämään mielessä kohderyhmän, tavoitteen ja kuinka siihen päästään. Opasvideo on visuaalisesti informatiivinen ja lyhytkestoinen, josta katsoja tunnistaa päivähoidon erilaisia arkitapahtumia ja tilanteita. (Pirilä & Kivi 2010, 11–30.) Linearisessa kerronnassa seurataan askel askeleelta yhden lapsen todellista päivähoitopäivää tehden näkyväksi päivän rakennetta.

Opasvideon keskeisenä tavoitteena on selkeyttää suomalaiseen päivähoitoon tulevien maahanmuuttajalasten vanhemmille päivähoidon arkea ja helpottaa kasvatuskumppanuuden syntyä ensimmäisestä tapaamisesta lähtien. Usein viestintätilanteessa uuden ja vieraan asian tai toiminnan näyttäminen on tehokkainta (Aaltonen 1994, 126). Yhteisen ymmärryksen löytyminen kasvatuskumppanuudessa lisää maahanmuuttajavanhempien osallisuuden tunnetta, mikä edistää vanhempien halukkuutta vaikuttaa asioiden kulkuun sekä sitoutumista lapsen hyväksi tehtävään yhteistyöhön (Piironen 2007, 5).

Päivähoidon kautta maahanmuuttajaperheille avautuu muun muassa suomalainen arki, arvomaailma ja kasvatuskäytäntö lapsen roolista suomalaisessa yhteiskunnassa. Opasvideolla halutaan tuoda myös esille suomalaisen päivähoitokasvatuksen kaksi ominaispiirrettä, joita ovat lapsen omatoimisuuden ja itsenäisen toiminnan tukeminen päivittäisessä arjessa sekä aikuisen ohjaava läsnäolo eri toiminnoissa.

Opasvideolla on monenlaisia mahdollisuuksia käyttää äänimaailmaa, mutta tässä työssä ääni ei ole pääosassa, vaan erikieliset ääniraidat tukevat kuvallista tiedonvälitystä (Jones 2003, 66). Ääniraitoja on valittavana albanian-, espanjan-, turkin-, ruotsin-, kurdin-, serbokroatian- ja somalian kielellä, joita

voidaan käyttää, kun yhteinen kieli maahanmuuttajavanhempien kanssa puuttuu.

Opasvideon käyttöä suositellaan keskustelun avaajaksi aloituskeskusteluihin, jotka käydään ensisijaisesti lapsen kotona, mutta myös päiväkodissa ennen varsinaisen päivähoiton aloitusta. Vapaasti saatavan opasvideotiedoston etuna on, että sitä voidaan käyttää soveltaen eri tilanteissa ajasta tai paikasta riippumatta.

6 KONKRETIASTA ARVIOINTIIN

6.1 Yhden päivän tarina - opasvideo

Opasvideon syntyminen ja muotoutuminen lopulliseen tuotteeseen eli tuotokseen oli monitahoinen ja laaja-alainen prosessi sekä taitelua lukemattomien eri asioiden kanssa. Lyhyen, mutta monivaiheisen hankkeen tuotoksena syntynyt Yhden päivän tarina–opasvideo on harkittujen valintojen ja näkemysten summa. (Pirilä & Kivi 2010, 12,49.)

Opasvideo on tietoisesti ja omaan asiaan uskoen koottu yleisesti ymmärrettävään muotoon, jotta katsojalla kulttuuriin tai kieleen katsomatta on mahdollista ottaa vastaan tuotteen sisältö (Pirilä & Kivi 2010, 49). Opasvideo tuo suomalaisen päivähoiton arjen todellisuuskuvaa tutummaksi maahanmuuttajataustaisille perheille, mikä oli onnistuneen kuvakerronnan keskeinen tehtävä.

Videokerronnan sisältö etenee johdonmukaisesti päähenkilö Liinan päivähoitopäivän tapahtumia seuraten. Tapahtumat ovat rakenteeltaan tyypillisiä lapsen tavalliselle päivähoitopäivälle. Kuvausmateriaalin laatuun nähden leikkaaja onnistui rakentamaan kohtaukset kiinnostavasti ja kiinteästi nykykerrontaa mukaillen. Hienosti sujuvassa tarinan kerronnassa hän tuo esille myös lapsen omatoimista tekemistä sekä aikuisen ohjaavaa läsnäoloa (Pirilä & Kivi 2008, 99).

Lyhykäisyydessään opasvideo täyttää sille asetetun informatiivisen tehtävän ytimekkäästi ja tietoisukmaisesti. Omaleimainen tyyli havainnollistaa opasvideon sanomaa selkeästi sekä yksinkertaisesti ja katsojan on helppo muodostaa kokonaisvaltainen käsitys yhden päivän tapahtumista päiväkodissa.

Opasvideolle asetettuja tavoitteita ei ollut mahdollista mitata, koska se olisi edellyttänyt produktin käyttöönottamista hankkeen aikana.

Aiottua lyhyemmän opasvideon raakaversion arvioinnin jälkeen produktia kehitellään edelleen sen lopulliseen muotoon. Opasvideon valmiissa versiossa musiikki täydentää videon muotoa yhdistelemällä otosten ja kohtausten voimakkaita siirtymiä silmää miellyttäväksi kokonaisuudeksi (Pirilä & Kivi 2010, 99). Tiivis yhteistyö asiantuntevan Salon varhaiserityiskasvatuksen kanssa takaa tuotoksen ajantasaisuuden sekä tuotteen levityksen Salon varhaiskasvatukseen viimeistään 2014 syksyllä kaupungin intranetsivustojen kautta.

6.2 Kehittämisen arviointi

Salon varhaiserityiskasvatuksen kanssa tehtävän työelämälähtöisen kehittämishankkeen eri aihealueista muodostuva kehittämisprosessi eteni määrätietoisesti konstruktivista mallia mukailien, jossa yhdistyi lineaarisen ja spiraalimallin elementtejä. Prosessin eri työvaiheet; aloitus-, suunnittelu- ja esi-, työskentely-, tarkistus-, viimeistely- ja päätösvaihe etenivät lähes suunnitellun aikataulun mukaisesti (ks. s. 33). (Salonen 2013, 19; Toikko & Rantanen 2009, 6). Koko hankkeen ajan painottui käytännön toteutus ja rinnalla kulki säännöllinen raportin kirjoittaminen, joissa yhdistyi eri toimijoiden ammatillinen osaaminen, aineiston kerääminen eri menetelmin sekä opiskelijoiden keräämä tietoperusta.

Nopea siirtyminen aloituksesta suunnitteluvaiheeseen oli luontevaa, koska aidosta työelämästä nouseva kehittämisen tarve oli jo määritelty tulevan toimeksiantajan kanssa. Suunnitteluvaiheen alussa yhteistyö lähti liikkeelle uuden tavoittelusta. Kehittämishankkeen tehtävä ja tavoitteet määriteltiin hyvässä yhteistyön hengessä S2-lastentarhaopettajan kanssa. Olimme kaikki hyvin innostuneita ja motivoituneita aiheesta, koska tällaista materiaalia ei ole

saatavilla varhaiskasvatuksen kentällä eikä tämän laatuista hanketta ole aiemmin toteutettu opinnäytetyönä Turun ammattikorkeakoulussa.

Käytännönläheinen ja tiivis yhteistyö sujui vaivattomasti S2-lastentarhaopettaja kanssa ja hän oli helposti lähestyttävä. Asiaan varmasti vaikutti myös se, että toinen opiskelijoista suoritti kehittämishankkeen aikana suuntaavien opintojen työharjoittelua hänen alaisuudessaan. Dialogisissa keskusteluissa saimme häneltä asiantuntevaa palautetta ja ohjausta prosessin eri vaiheissa. S2-lastentarhaopettaja oli hyvin sitoutunut hankkeeseen ja hän osallistui aktiivisesti eri tuotosten työstämisessä lopulliseen muotoon sekä toimi asiantuntijan roolissa koko kehittämishankkeen ajan.

Esivaiheessa opiskelijoiden toiminta eteni pitkälti parityöskentelynä. Olimme tehneet työnjakoa lähinnä tietoperustan kirjoittamisessa sekä yhteydenpidossa muihin toimijoihin. Ennakovalmisteluina teimme muun muassa erilaisia välituotoksia kuten kuvauslupakyselyn, vanhempien tiedotteen aikatauluista sekä käsikirjoituksen. Aloimme käydä alustavia, dialogisia keskusteluja keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa ja teimme suullisia yhteistyösopimuksia, joiden ajattelimme riittävän.

Luppakorvien ryhmässä lastenhoitaja vastasi käytännön järjestelyjen toimivuudesta ja vanhempien tiedottamisesta Päiväkoti Mesikämmenessä. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kuvauskertoja oli neljä. Suunnitelmien muuttuessa henkilökunta osoitti suurta ymmärrystä ja joustavuutta mukauttamalla ryhmän toimintaa meidän aikatauluihin sopivaksi. Kuvaukset herättivät myös kiinnostusta lasten vanhempien keskuudessa. Jokaiselle lapselle oli myönnetty lupa osallistua kuvauksiin, mikä helpotti niiden toteutusta.

Kehittämishankkeen edetessä saimme huomata, että yhteistyön tekeminen ei ole aina helppoa. Työskentelyvaiheessa tuli yllätyksenä, millaisiin asioihin emme osanneet varautua suunnitelmaa tehdessämme. Asiat nousivat esille kuvausten lähestyessä tai vasta kuvausten aikana. Aidossa työelämässä tulisi

valmistautua yllättäviinkin muutoksiin. Emme kuitenkaan osanneet varautua mediapajan henkilökunnan pitkäaikaisiin sairastumisiin, jotka melkein pysäyttivät kehittämishankkeen etenemisen viime metreillä.

Nähtyämme kahden ensimmäisen kuvauspäivän materiaalin olimme yllättyneitä sekä otosten suuresta määrästä että niiden huonosta teknisestä laadusta. Luotimme kuvaajiin ja erityisesti heidän työhjaajansa ammatilliseen osaamiseen ja ohjaukseen. Otoksissa näkyi muun muassa puolikkaita ihmisiä, toisia kuvaajia sekä kameran ohi saattoi kävellä ”iso reisi” kesken kuvauksen. Oletimme, että meidän ei tarvitse puuttua kuvausten ohjaamiseen, koska nuorten työhjaaja tiesi kuvaustyöskentelyn olevan meille täysin vierasta.

Tässä vaiheessa erityisesti korostui spiraalimallin mukainen työskentely palaverissa, joissa refleктоimme kuvausten tuloksia yhä uudelleen. Arvioinnin, havainnoinnin ja uusien suunnitelmien kautta päädyimme konkreettiseen toimintaan (Toikko & Rantanen 2009, 66). Palaaminen melkein lähtöpisteeseen vaati uusia järjestelyjä ja sovitimme uudet kuvauspäivät kaikkien toimijoiden aikatauluihin sopivaksi. Yhteisen arvioinnin johtopäätöksenä muutimme S2-lastentarhaopettajan kanssa käsikirjoituksen rakennetta niin, että opasvideon punaisena lankana oli päähenkilö Liina. Idea syntyi nähtyämme videon ”Ohjeita koulutulokkaille”, joka kertoo lapsen ensimmäisestä koulupäivästä. Käsikirjoituksen muokkaaminen osoittautui toimivaksi ratkaisuksi tämän opasvideon tuottamisessa.

Sekä me opiskelijat että S2-lastentarhaopettaja tarkastelimme kuvausmateriaalia itsenäisesti, jonka jälkeen pidimme yhteistyöpalavereja. Listasimme kaiken kuvausmateriaalin meidän tekemiin otosluettelolomakkeisiin, joista näkyi jokaisen otoksen aihe, kamera ja kuvauspäivä. Yhteisten, dialogisten arviointikeskustelujen perusteella teimme yhteenvedon käyttökelpoisesta kuvausmateriaalista. Tämän pohjalta rakensimme käsikirjoituksen pääkohtauksia mukaillen uuden ja tarkemman otosluettelolomakkeen. Kirjasimme siihen jo valitut otokset sekä merkitsimme

kohtaukset, jotka piti kuvata uudelleen. Tarkennetun otosluettelon tarkoituksena oli ohjata mediapajan nuoria opasvideon leikkauksessa, mutta sitä käytettiin myös uusien kuvausten ohjaamisessa.

Erikieliset ääniraidat nauhoitettiin työskentelyvaiheen loppupuolella. Venäjän kieli olisi ollut meidän mielestämme yksi tärkeimmistä ääniraidoista. Valitettavasti se jäi pois ajan puutteen ja onnettomien sattumien vuoksi. Opasvideon päähenkilön äiti, joka olisi lukenut sen, ehdotti raidan äänittämistä Moision musiikkiluokan tiloissa. Tämä ei onnistunut enää aikataulun puitteissa. Venäjänkielinen ääniraita olisi palvellut Salossa asuvia venäjänkielisiä lapsiperheitä.

Noudatimme muokattua käsikirjoituksen otosluetteloa viimeisillä kuvauskerroilla sekä otimme ohjaavan otteen työskennellessämme nuorten kuvaajien kanssa. Emme enää uskoneet nuorten saavan asiantuntevaa ohjausta epäpätevältä yksilöohjaajaltaan, joka oli vaihtunut hankkeen tässä vaiheessa. Katsoimme yhdessä nuorten kanssa kuvauskulmia sekä otosten laajuutta eli mitä kameran ruudussa näkyi kuvauksen aikana. Ohjasimme myös kaikkia paikalla olevia, miten otoskohtauksessa tuli toimia kuvaamisen aikana. Ajattelimme, että meidän oli otettava nyt ohjat käsiimme.

Aiemmin hyvin sujuneessa viestinnässä sairaslomien vaikutukset alkoivat näkyä myös tiedonvälityksen ongelmina. Sovituista asioista ja aikatauluista ei enää pidetty kiinni ja meidän näkökulmasta toiminta oli epämääräistä ja piittaamatonta. Kuvausmateriaalia hävisi ja valokuvat olivat tallennettu sellaiseen muotoon, että emme pystyneet hyödyntämään niitä. Kuvien avaamiseksi olisi tarvittu maksullinen lisäohjelma.

Aikataulupaineen painostaessa päälle opasvideon valmistumisessa ei näkynyt toivoa, koska kuvausmateriaali jäi roikkumaan mediapajalle. Useista yrityksistä huolimatta emme saaneet minkäänlaista selvyyttä opasvideon

leikkausaikataulusta. Ohjaajien ja nuorten selitykset leikkauksen etenemisestä olivat ristiriitaisia.

Tässä epäselvyyksien tilanteessa otimme yhteyttä Turun ammattikorkeakoulun media-alan opettajaan, joka löysi meille opasvideon leikkaajan. Toisen vuoden opiskelija lupautui tekemään opasvideon leikkauksen puuttuvana harjoitustyönään. Hakiessamme puuttuvan kuvausmateriaalin mediapajalta ilmoitimme leikkaustyön siirtyvän muualle. Mediapajassa vallitsevan tilanteen vuoksi yhteistyöhenkilömme vaikutti helpottuneelta kuultuaan tästä ratkaisusta. Missään vaiheessa meille ei kuitenkaan sanottu suoraan, että he eivät pysty hoitamaan yhteistyötä loppuun sovitulla tavalla määräajan puitteissa.

Kuvausmateriaali lähti media-alan opiskelijalle ja nyt lopputulos oli hänen käsissään. Opasvideon leikkaus tapahtui käsikirjoituksen, yhteisen neuvonpidon ja leikkaajan vision pohjalta. Hänen vastuulleen jäi teoksen moitteeton ulkoasu sekä tarinankerronnan sujuvuus. (Pirilä & Kivi 2008, 81.) Ehkä tämä oli hyvä ratkaisu meidän opiskelijoiden näkökulmasta, kun pohdimme mediapajan ohjaajien otetta nuorten opastamisessa eri työtehtävien yhteydessä.

Ajan loppuessa päätimme unohtaa kaupalliset aiomukset ja opasvideon DVD-muodon. Tärkeintä oli saada valmis tuotos arvioitavaksi, jotta pystyisimme palauttamaan kehittämishankkeen raportin melkein aikataulun puitteissa. Opasvideotiedosto tallennettiin helposti käytettävään muotoon, jotta se palvelisi monipuolisesti varhaiskasvatuksen henkilökuntaa.

6.3 Pohdinta

Harvoin kehittämishankkeessa opiskelijoilla on täysin kristallinkirkasta kokonaiskuvaa siitä, millaisia velvollisuuksia, työtehtäviä, ominaisuuksia ja vastuita prosessi pitää sisällään. Mikä tahansa yhdessä tekeminen ei ole yhteistyötä, jos tekemisessä ei löydy yhteisiä tavoitteita. (Juujärvi 2007, 45.)

Meidän ja yhteistyötoimijoiden toimintatavat olivat osittain erilaisia, eikä niiden sovittaminen yhteen ollut aina yksiselitteistä. Meillä oli samankaltaiset arvot ja yhteinen päämäärä Luppakorvien henkilökunnan ja S2-lastentarhaopettaja kanssa, mikä teki dialogisesta vuorovaikutuksesta sujuvaa ja palkitsevaa.

Salon nuorten mediapajan ohjaajan varoituksista huolimatta nuorten kuvaajien työskentely oli esimerkillistä ja luontevaa kaikkien osapuolien kanssa. Nuorten vastuullista osallisuutta kuvasti myös se, että he olivat aina sovitusti paikalla ja toimivat ohjeita noudattaen. Kuvaus- ja nauhoitustilanteissa näimme, että nuoret hoitivat työtehtävät motivoituneesti ja toimivat parhaansa mukaan. Nuoria ajatellen oli todella harmillista, että he eivät saaneet viedä loppuun tätä työelämälähtöistä tehtävänantoa.

Viimeisillä kuvauskerroilla alkoi vahvasti tuntua, että työtehtävien jako ei ollut enää niin selkeää meidän opiskelijoiden ja mediapajan työhjaajien välillä. Me koimme, että jouduimme asettumaan nuorten työhjaajan roolin, mitä ei oltu sovittu tehdessämme yhteistyösopimusta.

Kehittämishankkeena opasvideon tuottaminen näin tiukalla aikataululla oli haastavaa. Työelämässä tapahtuu aina odottamattomia asioita, joihin on mahdotonta varautua etukäteen. Pohtimiselle ei jäänyt juurikaan aikaa loppuvaiheessa, kun mietimme, miten meidän olisi pitänyt toimia leikkaamisen suhteen. Tiukan paikan pohdinnassa epäilimme jo omaa arvostelukykymme siitä reagoimmeko liian myöhään vallitsevaan tilanteeseen. Emme olisi halunneet keskeyttää yhteistyötä mediapajan kanssa, mutta ajan loppuessa kesken olimme pakotettuja etsimään uusi yhteistyökumppani.

Helpommalla olisimme päässeet, jos olisimme palkanneet kuvausalan ammattilaisen hoitamaan kuvaukset alusta loppuun. Meidän ajatuksena oli kuitenkin rakentaa pientä yhteistyöverkostoa saman työnantajan alaisuudessa työskenteleville työyhteisöille. Opimme, että vaikuttamisen mahdollisuudet ovat

rajalliset ja moniammatillisen yhteistyön tekeminen vaatii eettistä herkkyyttä arkielämän epäselvissä ja monimutkaisissa tilanteissa (Juujärvi 2007, 79).

Jälkiviisaasti jäimme pohtimaan myös kirjallisen sopimuksen tärkeyttä, vaikka Suomen sopimusoikeuden mukaan suullinen sopimus on pääsääntöisesti yhtä pätevä. (Suomen asianajajaliitto 2014.) Koko kehittämishanke pohjautui suullisiin sopimuksiin. Se antoi tilaa jokaisen omalle tulkinnalle muun muassa toimintatavoista, velvollisuuksista ja vastuualueista, joka tuli esille mediapajan työotteessa. Emme halunneet riitauttaa asiaa, koska haluamme jatkossakin työskennellä Salon kaupungilla.

Hankkeen aikana heräsi ajatus siitä, millaiseksi opasvideo olisi muotoutunut, jos olisimme tutkineet ilmiötä myös maahanmuuttajavanhempien näkökulmasta. Haastattelemalla voisi kartoittaa, mitä asioita he kokivat vaikeiksi ja haastaviksi päivähoiton aloituksessa. Tämän kehittämishankkeen ajalliset puitteet eivät olleet kuitenkaan riittävät laajemman hankkeen toteuttamiselle. Tulevaisuudessa aiheesta voisi hahmotella tutkimuskysymyksen uudelle opinnäytetyölle. Opasvideon käyttöasteen mittaaminen Salon varhaiskasvatuksen kentällä ja henkilökunnan kokemukset sen vaikutuksista omassa työssään olisi myös mielenkiintoinen aihe opinnäytetyöksi.

6.4 Kasvun kuoppaisella tiellä

Ammatillinen kasvu on koko elämän kestävää oman osaamisen kehittämistä ja sitoutumista työhön, joka rakentuu pala palalta ihmisen oman tietoisien toiminnan ja motivaation kautta sekä ihmisen käsityksestä itsestään suhteessa työhön. Ammatillisuus on myös sisäistä kasvua, jossa yksilön omat asenteet, henkinen ajattelu, tunteet, reflektointi ja persoonallisuus vaikuttavat työelämätaitojen laajenemiseen ja syvenemiseen. (Mäntylä 2007, 92–93; Wallin 2007, 1.)

Jokainen kulkee omaa tahtia kohti ammatillista asiantuntijuutta, mutta ammatillisessa yhteistyössä ei ole kuitenkaan yhdentekevää, miten työtehtäviä ja niiden tekemistä hahmotetaan esimerkiksi parityöskentelyssä. Sosionomin ammatillisen toiminnan keskeisessä asemassa on eettinen herkkyyks, joka edellyttää taitoa havaita ristiriitoja sekä tunnistaa oman toiminnan seurauksia toisille ihmisille arkielämän monimutkaisissa tilanteissa. (Juujärvi 2007, 44,80.)

Kehittämishankkeen yhteisen matkan aikana yhteistyö oli hyvin vaiherikasta, johon kuului ylä- ja alamäkiä. Innokkaat ja myönteiset odotukset motivoivasta ja vastavuoroisesta työskentelystä hankkeeseen liittyvien pulmien ja päätöksenteon suhteen hiipuivat pikku hiljaa, kun jatkuva ongelmien ratkaisu yksin ei enää motivoinut työskentelemään yhteistyössä. Pidemmällä aikavälillä yhteydenpidon ylläpitäminen, jatkuva ”käskyttäminen” ja työtehtävien jakautuminen hyvinkin yksipuolisesti johti pulmalliseen tilanteeseen meidän päätoimijoiden vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä.

Ensimmäisen, yhteistyön sujuvuutta koskevan dialogisen pohdinnan ja keskustelun jälkeen muutosta ei juuri näkynyt toimintatavoissa ja luottamus oli karisemassa hyvää vauhtia karkuteille ammatillisessa yhteistyössämme. Oli tullut perinpohjaisemman tarkastelun aika, minkä vuoksi ja millä tavalla päädyimme tähän asetelmaan, mikä ei palvellut meidän yhteistä etua ja tavoitetta.

Mielessä pyöri monenlaisia ajatuksia, jotka sisälsivät eri vaihtoehtojen punnitsemista (Juujärvi 2007, 24). Oliko kysymys vain saamattomuudesta, elämäntilanteesta ja vääristä vallinnoista, puutteellisista osaamisen kyvyistä, toisen kannattelusta vai puhtaasta työkaverin väärinkäytöstä. Oli syy mikä tahansa, jollakin tavalla oikeudenmukainen ja kaikkien osapuolten hyväksymä ratkaisu piti löytyä. Väliarviointikeskustelu oli tunteiden täyttämää asioiden, omien tuntemuksien ja totuuksien pulpahtelua. Keskustelussa pyrittiin viime kädessä toimijoiden kannalta rakentamaan lopputulokseen ammatillisuuden nostaessa päätään.

Arvoristiriidoista huolimatta kehittämishankkeen loppuvaiheessa kykenimme toimimaan sopuisassa yhteistyöhengessä, mikä on olennainen osa sosionomin eettisesti herkkää työskentelyä. Yhteinen pohdinta ja päätöksenteko olivat sujuvaa, mutta lähteisiin nojautuvan tekstin tuottamisen ja kirjoittamisen suhteen toiminta jatkui jokseenkin samaan tapaan kuin ennenkin. Ohjaajamme oli oikeassa sanoessaan, että ehkä emme ymmärtäneet riittävästi toistemme työskentelytapoja ja motivaatio sekä meidän lähtökohdat tavoitteiden saavuttamiseen olivat hyvin erilaiset alusta alkaen.

Kehittämishankkeen moniulotteiset tapahtumat ja omakohtaiset kokemukset kasvattivat tietoisuutta eettisen toiminnan ensisijaisesta merkityksestä sosiaalialalla. Hankkeessa ammatillisen kasvun eritahtisuus näkyi toimijoiden konkreettisissa toimintatavoissa ja työtehtävien hoidossa, jotka vaativat huolellista paneutumista ja kovaa puurtamista (Mäntylä 2007, 94). Eettisen herkkyyden näkökulmasta aitoa kasvua tapahtuu vain, kun otamme vastuun omista valinnoistamme ja osoitamme taitoa asettua toisen ihmisen asemaan puntaroiden asiaa hänen näkökulmastaan (Juujärvi 2007, 79).

Myös aktiivinen itsetuntemuksen kehittäminen, oman osaamisen tunnistaminen ja vastavuoroiset vuorovaikutustaidot luovat pohjaa eettiselle herkkyydelle ja muovaat persoonallista kasvuamme kuoppaisella tiellä kohti sosionomin asiantuntijuutta (Wallin 2007, 4–5). Hankkeen kaikessa haastavuudessa saimme paljon erilaisia oppimiskokemuksia, joita voimme tulevaisuudessa hyödyntää omien oivallusten, kykyjen ja valmiuksien mukaan ammatillisen kasvun jatkuvassa oppimisprosessissa. Peräänantamattomuus ja päämäärätietoisuus mahdollistivat hankkeen päättämisen ja lopullisten tulosten luovuttamisen melkein määräajan puitteissa.

LÄHTEET

- Aaltonen, J. 1994. Käsikirjoittajan työkalupakki. Miten teen video-ohjelman käsikirjoituksen. 2., uudistettu painos. Helsinki: Painatuskeskus Oy.
- Aaltonen, J. 2007. Käsikirjoittajan työkalut. Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Alitolppa–Niitamo, A., Fågel, S. & Säävälä, M. 2013. Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahanamuuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Vaasa: Fram.
- Anning, A. & Edwards, A 2006. Promoting children´s learning from Birth to Five: Developing the New Early Years Professional. Berkshire, GBR: McGraw-Hill Professional Publishing.
- Eerola–Pennanen, P. 2011. Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Hujala, E. & Turjala, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS–kustannus, 252.
- Halme, K. & Vataja, 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino oy.
- Helenius, A. & Korhonen, R, 2008. Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY.
- Munter, H. 2002. Lapsi aloittaa päivähoidon. Teoksessa Helenius, A., Karila, A., Munter, H., Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen. Pienet päivähoidossa. Alle kolmevuotiaidenlasten varhaiskasvatuksen perusteita. 2., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.
- Hellström, M. 2010. Sata sanaa kasvatuksesta. Jyväskylä: PS - kustannus.
- Hirsjärvi, S. & Huttunen, J. 1995. Johdatus kasvatustieteeseen. 4., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hujala, E., Puroila, A-M., Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Vantaa: Edufin.
- Jakkula, A. 2008. Ensimmäiset vuodet luovat lapsen kehityksen perustan. Teoksessa Helenius, A & Korhonen, R. (toim.) Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 33.
- Jantunen, M. 2011. Lapsilähtöinen kasvatus. Teoksessa Jantunen, T. & Lautela, R. Lapsilähtöinen esiopetus. Helsinki: Tammi. 11.
- Jantunen, T. & Ojanen, E. 2011. Arvot kasvatuksessa. Helsinki: Tammi
- Jones, F. 2003. Digivideoijan käsikirja. Riitta Santala–Köykkä. Helsinki: Edita.
- Juujärvi, S., Myyry, L. & Pessa, K. 2007. Eettinen herkkyyden ammatillisessa toiminnassa. Helsinki: Tammi
- Järvinen, I. 24.1.2014. Henkilökohtainen tiedonanto.
- Järvinen, M.; Laine. A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.

- Kaskela, M & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Stakes.
- Kinos, Jarmo. 2001. Lapsilähtöinen varhaiskasvatus. Teoksessa: Eeva Hujala (toim.) Puheenvuoroja lapsista ja varhaiskasvatuksesta. Jyväskylä: Gummerus, 1-48.
- Kivijärvi, T. 2011 Maahanmuuttajataustaisen lapsen ja perheen tukeminen. Teoksessa Hujala, E. & Turjala, L. (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS - kustannus.
- Kanninen, K. & Sigfrids, A. 2012. Tunne minut! Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS – kustannus.
- Kansanen, A. 1999. Neuvottelu– ja kokoustaito. Porvoo: WSOY
- Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. 2., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.
- Klein, S. 2012. Plain and simple. Action research methods. New York: Palgrave Macmillan Ltd.
- Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS–kustannus.
- Lautela, R. 2011. Esiopetuksenlähtökohdat. Teoksessa Jantunen, T. & Lautela, R. 2011. Lapsilähtöinen esiopetus. Helsinki: Tammi. 11.
- Lummelahti, L. 2001. Yksilöllinen esiopetus. Helsinki: Tammi.
- Lundan, A. 2012. Konstit vähissä? Ratkaisuja haastaviin kasvatustilanteisiin. Jyväskylä: PS-kustannus
- Mattila, K-P. 2011. Lapsen vahvistava kohtaaminen. Jyväskylä: PS - kustannus.
- Metsänen, R. & Nisula, L. 2013. Mervan käsikirja: työkaluja oppilaitoksen monikulttuuriseen arkeen. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään - näkökulmia 2010-luvun varhaiskasvatukseen. Vantaa: Pedatieto.
- Moyles, J. 2008. Early Years Foundation: Meeting the Challenge. Buckingham, GBR: Open University Press.
- Munter, H. 2002. Lapsi aloittaa päivähoiton. Teoksessa Helenius, A., Karila, A., Munter, H., Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen. 2002. Pienet päivähoitossa. Alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 2., uudistettu painos. Helsinki: WSOY, 35–46.
- Määttä, P. & Rantala, A. 2010. Tavallisen erityinen lapsi. Yhdessä tekemisen toimintamalleja. Jyväskylä: PS–kustannus.
- Niikko, A. 2008. Perustoimintojen pedagogiikka. Teoksessa Helenius, A. & Korhonen, R. Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. Helsinki: WSOY, 69–70.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.
- Paavola, H. & Talib, M-T. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa. Jyväskylä: PS - kustannus.
- Pirilä, K. & Kivi, E. 2008. Leikkaus. Elävä kuva–elävä ääni. Toinen osa. Helsinki: Like.
- Pirilä, K. & Kivi, E. 2010. Teos. Elävä kuva–elävä ääni. kolmas osa. Helsinki: Like.

Ruoppila, I. 2008. Teoksessa Lyytinen, P.; Korkeakangas, M. & Lyytinen, H. (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. 8., uudistettu painos Helsinki: WSOY, 30.

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Helsinki: Tammi.

Salminen, E. & Tynnenen, K. 2011. Omaha-ohjelmalla päiväkodissa. Omaha-ohjelmalla pedagogisena työmenetelmänä. Vantaa: Pedatieto.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Siren-Tiusanen, H. & Tiusanen, E. 2002. Teoksessa Helenius, A., Karila, A., Munter, H., Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen. Pienet päivähoitopaikat. Alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 2., uudistettu painos. Helsinki: WSOY, 65–69.

Tiusanen, E. 2008. Päivittäiset toiminnot päivähoitopaikassa. Teoksessa Helenius, A. & Korhonen, R. Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja -kehitykseen. Helsinki: WSOY. 82.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. 2. painos. Tampere: Tampere University Press.

Vahtio, E-L, 2008. Pärjää palaverissa! Helsinki: Edita.

Viitala, K. 2006. Lasten yhteinen varhaiskasvatusta. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Vilen, M, Leppämäki, P. & Ekström, L. 2008. Vuorovaikutuksellinen tukeminen. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOY

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2009. Tutki ja kehitä. 3., painos. Helsinki: Tammi.

Värri, V-L. 2011. Välineajattelusta hyvään kasvatukseen – kasvatuksen arvonäkökulmat. Teoksessa Paalasmaa, J. (toim.) Lapsesta käsin. Kasvatuksen ja opetuksen vaihtoehtoja. Jyväskylä: PS - kustannus. 23–26.

Ylitapio-Mäntylä, O. 2012. Villit ja kiltit. Tasa-arvoista kasvatusta tytöille ja pojille. Jyväskylä: PS –kustannus.

Åhlberg, M. 2007. Käsitekartat tutkimusmenetelmänä. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. metodin valinta ja aineiston keruu; virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 2., korjattu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS – kustannus, 63.

Internet-lähteet:

Salon kaupunki 2013a. Varhaiskasvatustalot. Viitattu 5.11.2013 <http://www.salo.fi/toimialoitto/varsivystoimi/varsivastustalot>

PERHE-hanke. Perhepalvelujen kumppanuusohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2005:4. Viitattu 13.12.2014

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE3823.pdf&title=Perhe_hanke__Perhepalvelujen_kumppanuusohjelma_fi.pdf

Stakes 2005. Varhaiskasvatuksen perusteet. Oppaita 56. Viitattu: 19.11.2013
<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>

Salon kaupunki 2013c. Viitattu: 20.12.2013. <http://salonnuortenpajatoiminta.fi/?p=25>

Salon kaupunki 2013b. Viitattu: 20.12.2013. <http://www.salo.fi/kasvatusjakoulutus>varhaiskasvatus>paivakodit>mesikammen/luppakorvat/>

YK:N yleissopimus lapsen oikeuksista. 2014. Viitattu 6.1.2014
http://www.unicef.fi/files/unicef/pdf/LOS_A5fi.pdf

Viitattu: 6.1.2014. http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus>vaestontutkimuslaitos>tilastoja-ja-linkkeja>tilastotietoa>maahanmuuttajat>maahanmuuttajaperheet/

Educazione e cura della prima infanzia in Europa: ridurre le disuguaglianze sociali e cultural. Viitattu: 18.1.2014.
http://eacea.ec.europa.eu/education%20Eurydice/documents/thematic_reports/098IT.pdf. 11.

Hallintolaki 434/2003/26, saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>

Hallintolainkäyttölaki 26.7.1996/586, saatavissa
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960586>

Työelämän kehittämisstrategia vuoteen 2020. Viitattu: 21.2.2014.
http://www.tem.fi/files/33484/TEMtyoelaman_kehittamisstrategia2020_A4_fi.pdf

Vilka, H. 2010. Toiminnallinen opinnäytetyö. Viitattu 22.2.2014.
http://vilka.fi/hanna/Toiminnallinen_ont.pdf

Siekinen, P. 1997. Käsitekartan tekemisestä ja sen tietokonesovelluksista. Viitattu: 19.3.2014
http://matriisi.ee.tut.fi/kamu/julkaisut/raportit/pertti_co/kasiteweb.html

Salon hyvinvointikertomus 2009–2012. Viitattu 29.4.2014 <http://www.salo.fi/attachements/2013-04-25T14-22-3784.pdf>

Piironen, T. 2007. Ohjaajan opas. Lasten osallistavien ryhmien ohjaamisen. Kuunnelkaa meitä – lasten osallisuushanke 2006–2007. Viitattu: 29.4.2014 http://www.munvuoro.fi/cms/wp-content/uploads/Tiina_Piironen_Ohjaajan_opas_lasten_osallistavien_ryhmien_ohjaamiseen.pdf

Wallin, A. 2007. Teoreettisia näkökulmia ammatilliseen kasvuun. Viitattu: 29.4.2014
http://www.awailable.com/tiedostot/20070424_TEOREETTISIA_N_K_KULMIA_AMMATILLISEEN_KASVUUN.pdf

Suomen asianajajaliitto 2014. Viitattu 4.5.2014

http://www.asianajajaliitto.fi>asianajopalvelut>tarvitsetko_asianajajan>sopimusoikeus

Ote sähköisestä päiväkirjasta

Munoz & Veseli - Päiväkotivideo

Vaihda ympäristöä Linkit Haku Ohjeet FIN Poistu

Uusi objekti

Päiväkotivideo 2014

Päiväkotivideo 2014

Uusi merkintä | Vaihda järjestys | Haku

Merkinnät | Kirjoittajat | Piilota

Äänitykset

Teron kanssa sovittu että kurdin ja somalinkielen äänitykset tehdään torstaina 10.4 klo 13 alkaen.

Satu Kaarina Veseli, 07.04.2014 15:01

Lisää kommentti

4.4.14 Kolmas kuvauspäivä

Eilen oli kolmas ja toivon mukaan myös viimeinen kuvauspäivä. Paljon tuli materiaalia, mutta kuvaukset menivätkin melkein kokonaan uusiksi. Nyt ohjattiin paljon selkeämmällä ja tarkemmalla tavalla sekä kuvaajia että Luppakonvien henkilökuntaa, mikä syntyi opiskelijoiden ja Irmeli Jänisen kanssarefletoiavan pohdinnan ja keskustelun kautta aiemman kuvausmateriaalin pohjalta. Kuvaajaa esimerkiksi ohjattiin kuvauskulman ja etäisyyden valinnassa ja henkilökuntaa ohjattiin muun muassa kertomalla, miten voi liikkua kuvattavassa tilassa, jotta yhtäkkiä kameran ohi ei vilahda jonkun reisi niska jne.

Ira Marjut Munoz, 05.04.2014 11:28

Kuvaukset aloitettiin aamulla aamupalan aikaan ja iltapäivällä kuvausporukka lähti kohti kotia kolmen aikaan.

Kaikin puolin jäivät hyvät fiilikset siitä, että nyt on tarpeeksi materiaalia videon tekemiseen. Lapsille toiminta tuntui olevan jo luonnollista ja hyvin vähän kiinnittivät mitään huomiota kameraan. Ja Riikaltakin tuli positiivista palautetta. Nuorten hoitavat hienosti oman osansa ja heilläkin tuntui olevan hyvät fiilikset.

Lisää kommentti

3.4.14 Keskustelu Luppakorvissa

Kävimme Riikan kanssa läpi huomisen päivän kuvaussuunnitelmaa ja aikataulua. Tällä kertaa opiskelijoilla on ohjaavampi ote, jotta saisimme kaikki otokset purkkiin. Keskutelimme myös muiden ohjaajien kanssa, jotta myös he tietävät, mitä huomenna tehdään ja osaavat varautua pieniin muutoksiin.

Ira Marjut Munoz, 03.04.2014 17:43

Lisää kommentti

4.4.14 Kolmas kuvauspäivä

3.4.14 Keskustelu Luppakorvissa

4.4.14 Kolmas kuvauspäivä

3.4.14 Keskustelu Luppakorvissa

Käynti akk:ssa

Puhelinkeskustelu

Puhelinkeskustelu(2)

Puhelinkeskustelu

Puhelin keskustelu

3.4. Palaveri

20.3. Ääniraitojen tekeminen(2)

Kuvausten peruuntuminen(1)

18.3. VIDEON SISÄLTÖ KOHTAUKSITTAIN EDITOINTIA VARTEN

17.3. Palaveri Karävuoren päiväkodissa

12.3.14 Puhelinpalaveri Riikan kanssa(3)

Valmis puheosuus

11.3.14_Palaveri Irmelin kanssa

Sähköpostia Terolle

6.3. palaveri Irmelin kanssa

5.3.14. Ke_videon puheosuus ja otosluettelo

1.3.14 Valokuvat

Käynti mediapajassa(1)

18.2.2014

13.2.2014(2)

Merkinnän otsikko tähän

Kuvauksen peruuntuminen

3.2.14 Kuvaukset Mesikämmenessä

Päivänkulkku

KEHITTÄMISHANKKEEN PRO...

OPPARI_Yhteystietoja.docx

VALMIS_tutkimuslupa_anomus...

KUVAUSLUPAKYSELY_LUPP...

19.1.14_Yhden_päivän_tarina u...

_Yhden_päivän...pptx

PP_tietoperusta_20.1.14.pptx

PÄIVÄNKULKU

VALMIS_puheosuus_videoon...

EDITOINTI_otosluettelo.docx

VIDEON_SISÄLTÖ_KOHTAUK...

PP_tulosseminaari_24.3.2014...

PP_tulosseminaari_VALMIS.p...

OPPARI_25.3.14.docx

28.3._KOHTAUKSET_ERITELT...

OPPARI_2.4.14_Ira.docx

OPPARI_6.4.14_Ira.docx

EDITOINTI_otosluettelo_3_ku...

10.4._KOHTAUKSET_ERITELT...

OPPARI_12.4.14.docx

Kohtausluettelo_ja_juonto.docx

OPPARI_16.4.14.docx

OPPARI_21.4.14_2.docx

Kahden_kuvauspäivän_otoslist...

Vikaversio_OPPARI_1.docx

1Vikaversio_OPPARI_1.docx

Tutkimuslupa

SALON KAUPUNKI

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

Varhaiskasvatusjohtaja

5.12.2013

§ 14

Varhaiskasvatus julkinen

Tutkimusluvan myöntäminen / Muñoz ja Veseli

3076/07.01.04.01.03/2013

Ira Munoz ja Satu Veseli anovat tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten. He ovat Turun ammattikorkeakoulun sosiaali-alan koulutusohjelman viimeisen vuoden opiskelijoita ja opinnäytetyö kohdentuu varhaiskasvatuksen päivähoitotoimintaan päiväkodissa. Hankkeen tavoitteena on visuaalisesti informatiivinen ja lyhetkestoinen video lapsen päivähoitopäivästä. Videon avulla halutaan selkeyttää lapsen päiväkodin arjen toimintaa ja rutiineja vanhemmille kuvallisen viestinnän kautta sekä samalla edistää yhteisen ymmärryksen löytymistä kasvatuskumppanuudessa.

Päätöksen peruste

Salon kaupungin hallintosääntö

Päätös

Myönnän Ira Muñozille ja Satu Veselille tutkimusluvan opinnäytetyötä varten varhaiskasvatuksen päivähoitotoiminnasta päiväkodissa.

Leila Hoikkala

vt.varhaiskasvatusjohtaja

Jakelu

Muñoz Ira
Veseli Satu

Kuvauslupakysely

KUVAUSLUPAKYSELY LUPPAKORVIEN LASTEN VANHEMILLE

Olemme Ira Muñoz ja Satu Veseli Turun ammattikorkeakoulun sosiaalialan viimeisen vuoden opiskelijoita. Olemme aloittaneet opinnäytetyön, joka kohdentuu varhaiskasvatuksen päivähoitotoimintaan päiväkodissa. Toteutamme kehittämishankkeen, jonka tavoitteena on tuottaa video lapsen päivähoitopäivästä. Videon avulla halutaan selkeyttää päiväkodin arjen toimintaa ja rutiineja vanhemmille kuvallisen viestinnän kautta sekä samalla edistää yhteisen ymmärryksen löytymistä kasvatuskumppanuudessa.

Kuvaukset tehdään kevään 2014 kuluessa. Kuvaukset tullaan tekemään päiväkodissa niin, että siitä ei kenellekään haittaa tai vaivaa. Video menee julkiseen levitykseen varhaiskasvatuksen kentälle. Sitä tullaan käyttämään yhtenä työvälineenä varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä. Esimerkiksi tutustumisvaiheessa sitä voidaan näyttää päivähoitoon tulevan lapsen vanhemmille.

Halutessaan voi kysyä lisää tietoa Luppakorvien Riikalta.

Palauta tämä osa.

Yhden päivän tarina – videon kuvauslupasuostumus (kevät 2014)

Lapsen nimi : _____

Lapseni voi esiintyä videolla.

Lapseni ei voi esiintyä videolla.

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys:

PALAUTUS PÄIVÄKOTIIN 24.1.2014 mennessä.

Tiedote vanhemmille

Tiedote Luppakorvien vanhemmille

20-1-2014

Hei!

Tässä olisi lisää tietoa kuvauksien toteuttamisesta tulevien viikkojen aikana. Tammikuun viikko viidestä lähtien pyrimme aloittamaan lapsiin tutustumisen ja kuvaukset seuraavalla viikolla. Meidän kolmantena yhteistyökumppanina toimii Salon nuorten mediapaja ja he toteuttavat kuvaamisen ja muun teknisen toteutuksen. Aikataulu ollaan tehty väljäksi ja joustavaksi, jotta voidaan tarvittaessa huomioida kaikkien yhteistyötahojen muuttuvat tilanteet.

Kuvausaikataulu

Vko 5		
Ti 28.1.	Klo 9.15	Tutustuminen
Ke 29.1.	Klo 14.30	Tutustuminen
Vko 6		
Ma 3.2.	Klo 7.45	Kuvausten aloittaminen – (Lasten aamupala-aika on klo 8.00-8.30)
	Klo 13.00	kuvataan aamupäivän toimintaa Kuvausten mahdollisuus myös iltapäivällä
Ke 5.2.	Klo 7.45	aamupäivokuvaus
To 6.2	Klo 13.00	iltapäivokuvaus
Vko 7		
Ti 11.2	Klo 7.45	Kuvaukset
To 13.2	Klo 13.00	iltapäivokuvaus

Yhteistyöterveisin Ira ja Satu

Käsikirjoitus

YHDEN PÄIVÄN TARINA - KOHTAUSLUETTELO JA JUONTO

KOHTAUS	JUONTO - KERTOJA
1. Päiväkotiin tulo <ul style="list-style-type: none"> tulo portista pk:n tulo ulko-ovesta saappaat eteiseen vaatteiden vaihto Jättäminen henkilökunnalle, äiti vie ryhmään (Anna) 	<ol style="list-style-type: none"> Haluamme tämän videon avulla näyttää, miten lapsen päivä rakentuu työntekijöiden huolenpidosta, suunnitelmallisesta kasvatuksesta ja opetuksesta. Kun lapsi tuodaan aamulla päiväkotiin, hän riisuu itse vaatteet, laittaa tossut jalkaan ja käy pesemässä kädet. Sen jälkeen lapsi viedään ryhmän työntekijälle.
2. Aamupala <ul style="list-style-type: none"> Lapset syövät pöydissä, aikuinen mukana – laajasta kuvasta lähikuvaan – Liina aamiaisen sisältö - Liina 	<ol style="list-style-type: none"> Aamupala alkaa useimmissa päiväkodeissa klo 8.00. Aamupalalla syödään yleensä puuroa, leipää, hedelmiä ja juodaan maitoa. Aamupalan jälkeen on suunniteltua toimintaa. Se voi olla askartelua, liikuntaa, musiikkia tai leikkiä.
3. Aamupäivätoiminta <ul style="list-style-type: none"> esim. tyttöjen kotileikkiä, aikuinen mukana – LIINA poikien leikkejä askartelu Irmelin tuokio aamupiiri 	<ol style="list-style-type: none"> Leikillä on tärkeä osa lapsen päiväkotipäivässä. Lapsi oppii uusia asioita, kun hän leikkii. Lapsi voi leikkiä erilaisia leikkejä sekä yksin että toisten lasten kanssa, mutta myös aikuisten kanssa. Leikit voivat olla lapsen omia leikkejä tai aikuisen ohjaamia leikkejä.
4. Uloslähtö ja ulkoilu <ul style="list-style-type: none"> pukeutuminen; aikuinen ohjaa, ei pue n. 5 lasta – kehuja- LIINA keinuminen ulkoleikkiä Riikan kanssa pallon heitto pyöräily hiekkalaatikko 	<ol style="list-style-type: none"> Lapsi ulkoilee joka päivä. Lapselle on hyvä pukea säänmukaiset vaatteet, joissa on helppo liikkua ja leikkiä. Päiväkodissa lapset tarvitsevat sisä- ja ulkovaatteet erikseen.
5. Ruokailu <ul style="list-style-type: none"> Jonotus – LIINA Kuvaamista laajasta lähelle, aterimien käyttö – aikuinen mukana – LIINA Kuvaamista laajasta lähelle, aterimien käyttö – aikuinen mukana - LIINA 	<ol style="list-style-type: none"> Lounaalla lapset harjoittelevat ruokailuvälineiden käyttöä ja hyviä ruokailutapoja. Lounaalla syödään suomalaista perusruokaa esimerkiksi perunaa, makaronia, kasviksia, lihaa, kanaa ja kalaa. Jos lapsella on allergioita tai hän ei saa syödä kaikkia ruokia, vanhemmat kertovat sen lapsen ryhmän työntekijälle.

<p>6. Päivälepo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sängyt alas • lepohuoneeseen tuleminen ja peittely – Liina • Sadun lukeminen 	<p>7. Lounaan jälkeen on lepoetki, jolloin lapset nukkuvat tai lepäävät omilla sängyissään. Lepoetkellä työntekijä lukee kirjaa lapsille ja on heidän kanssaan koko lepoetken ajan.</p>
<p>7. Välipala</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lapset syömässä - kuvaus laajasta lähelle – LIINA • Mitä välipala sisältää. LIINA 	<p>8. Iltapäivällä syödään kevyt välipala, jonka avulla lapset selviävät kotona tarjottavaan ruokaan asti. Välipalalla syödään usein leipää ja erilaisia maitotuotteita.</p>
<p>8. Iltapäivän toimintaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • satuhetki – 4-5-lasta ja aikuinen, aamupäivällä? (pelejä) – aamupäivällä? 	<p>9. Iltapäivällä leikitään, pelataan ja ulkoillaan sään mukaan. Kun vanhemmat noutavat lapsensa päiväkodista, heille kerrotaan lapsen päivästä. Kotiin lähtiessään lapsi käy sanomassa heippa työntekijälle. Näin varmistetaan, että lapsi lähtee pois tutun ja turvallisen aikuisen kanssa.</p>
<p>9. Kotiinlähtö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanhemman tuleminen – LIINA • Keskustelu - mitä puhutaan • Heippa • Portista ulos 	<p>10. Toivotamme teidän lapsellenne mukavia päivähoitopäiviä suomalaisessa päivähoitossa.</p>

Puolivalmis editointiluettelo

VIDEON SISÄLTÖ KOHTAUKSITTAIN EDITOINTIA VARTEN

① Kuvauspäivä – 2.3.2014

② Kuvauspäivä – 13.2.2014

③

Kuvauspäivä – 20.2.2014

Lisäyksenä alla oleviin on se, että seurataan yhden lapsen toimintaa vähän tarkemmin eli tarinassa on ”päähenkilö”.

1. Päiväkotiin tulo						
OK/UUSIKSI LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
UUSIKSI	tulo portista pk:n	③	canon 1	00010		
UUSIKSI	tulo ulko-ovesta	③				
UUSIKSI	saappaat eteiseen	③				
UUSIKSI	vaatteiden vaihto	③				
UUSIKSI	käsien pesu	③				
UUSIKSI	Jättäminen henkilökunnalle, äiti vie ryhmään (Anna)	③				

2. Aamupala						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
UUSIKSI	Lapset syövät pöydissä, aikuinen mukana – laajasta kuvasta lähikuvaan - Liina	3	canon 1	00004	00.19-	
UUSIKSI	aamiaisen sisältö - Liina	3				

3. Aamupäivätoiminta						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valittut kohdat	Kesto
OK	askartelu	1	canon 2	00006	03.40 – 03.48	8 s.
			canon 2	00006	00.38 – 00.55	23 s.
OK	Irmelin tuokio	1	canon 4	00009	00.04 – 00.11	7 s.
			canon 4	00009	00.20 – 00.35	25 s.
			canon 4	00009	03.04 – 03.25	21 s.
			canon 4	00009	04.16 – 04.40	
OK	aamupiiri	2	canon 4	00000	00.35 – 00.54	20 s.
			canon 4	00000	01.10 – 01.25	15 s.
			canon 4	00000	12.58 – 13.32	26 s.
	poikien leikkejä	1	panasonic	00012	00.10 – 00.20	10 s.
			panasonic	00023	00.00 – 08.00	8 s.
LISÄÄ	esim. tyttöjen kotileikkiä, aikuinen mukana - LIINA	3				

4. Uloslähtö						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
UUSIKSI	pukeutuminen; aikuinen ohjaa, ei pue n. 5 lasta – kehuja- LIINA	3	panasonic	00050	00.12-00.18	
		3	Panasonic	00050	02.46-03.06	
		3	Panasonic	00050	06.49- loppuun	

UUSIKSI	ULKOILU	3				
---------	---------	---	--	--	--	--

	keinuminen	3	Panasonic	00052	00.35-loppuun ↓	3s.
	keinuminen	3	Panasonic	00063	00.9-00.24	
	ulkoleikkiä Riikan kanssa	3	canon 1	00013	00.45-00.53	8s.
	pallon heitto	3	panasonic	00080	00.6-00.21	15 s.
	pyöräily	3	panasonic	00058	00.18-00.22	
	hiekkalaatikko	3	panasonic	00060	00.2-00.10	

5. Ruokailu - valmis						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
OK	Jonotus – LIINA	3	panasonic	00088	00.00-00.10	
	Kuvaamista laajasta lähelle, aterimien käyttö – aikuinen mukana - LIINA	3	panasonic	00088	00.18-00.22	
		3	Panasonic	00091	00.04-00.14	
UUSIKSI	Astioiden palautus - LIINA	3	Panasonic	00101	00.41-00.48	

6. Päivälepo						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
OK	Sängyt alas	2	canon 1	00004	00.00 – 00.10	10 s.
UUSIKSI	lepohuoneeseen tuleminen ja peittely - Liina	3	panasonic	00104	01.05-01.20	
OK	Sadun lukeminen	2	panasonic	00017	00.18 – 00.40	22 s.

7. Välipala - valmis						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
UUSIKSI	Lapset syömässä - kuvaus laajasta lähelle - LIINA Mitä välipala sisältää. LIINA	3	panasonic	00107	00.38-00.45	7 s.

8. Iltapäivän toimintaa						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	Kesto
UUSIKSI	satuhetki – 4-5-lasta ja aikuinen, aamupäivällä?	3				
UUSIKSI	(pelejä) – aamupäivällä?	3				

9. Kotiinlähtö						
OK/UUSIKSI/ LISÄÄ	Toiminta	Kuvaus- päivä	Kamera	Otos NRO	Valitut kohdat	
UUSIKSI	Vanhemman tuleminen - LIINA	3				
UUSIKSI	Keskustelu - mitä puhutaan	3				
UUSIKSI	Heippa	3				
UUSIKSI	Portista ulos	3				

- Leikin ja ulkoilun otosten järjestystä täytyy vielä katsoa.
- Ulkoleikeissä on hyvin talviset maisemat, mutta miten mahtaa olla uusissa tulo- ja lähtötilanteissa?

Kertojan juonto

KERTOJAN JUONTO

- 1. Haluamme tämän videon avulla näyttää, miten lapsen päivä rakentuu työntekijöiden huolenpidosta, suunnitelmallisesta kasvatuksesta ja opetuksesta.**
2. Kun lapsi tuodaan aamulla päiväkotiin, hän riisuu itse vaatteet, laittaa tossut jalkaan ja käy pesemässä kädet. Sen jälkeen lapsi viedään ryhmän työntekijälle.
3. Aamupala alkaa useimmissa päiväkodeissa klo 8.00. Aamupalalla syödään yleensä puuroa, leipää, hedelmiä ja juodaan maitoa. Aamupalan jälkeen on suunniteltua toimintaa. Se voi olla askartelua, liikuntaa, musiikkia tai leikkiä.
4. Leikillä on tärkeä osa lapsen päiväkotipäivässä. Lapsi oppii uusia asioita, kun hän leikkiä. Lapsi voi leikkiä erilaisia leikkejä sekä yksin että toisten lasten kanssa, mutta myös aikuisten kanssa. Leikit voivat olla lapsen omia leikkejä tai aikuisen ohjaamia leikkejä.
5. Lapsi ulkoilee joka päivä. Lapselle on hyvä pukea säänmukaiset vaatteet, joissa on helppo liikkua ja leikkiä. Päiväkodissa lapset tarvitsevat sisä- ja ulkovaatteet erikseen.
6. Lounaalla lapset harjoittelevat ruokailuvälineiden käyttöä ja hyviä ruokailutapoja. Lounaalla syödään suomalaista perusruokaa esimerkiksi perunaa, makaronia, kasviksia, lihaa, kanaa ja kalaa. Jos lapsella on allergioita tai hän ei saa syödä kaikkia ruokia, vanhemmat kertovat sen lapsen ryhmän työntekijälle.
7. Lounaan jälkeen on lepoaika, jolloin lapset nukkuvat tai lepäävät omissa sängyissä. Lepohetkellä työntekijä lukee kirjaa lapsille ja on heidän kanssaan koko lepoajan ajan.
8. Iltapäivällä syödään kevyt välipala, jonka avulla lapset selviävät kotona tarjottavaan ruokaan asti. Välipalalla syödään usein leipää ja erilaisia maitotuotteita.
9. Iltapäivällä leikitään, pelataan ja ulkoillaan sään mukaan. Kun vanhemmat noutavat lapsensa päiväkodista, heille kerrotaan lapsen päivästä. Kotiin lähtiessään lapsi käy sanomassa heippa työntekijälle. Näin varmistetaan, että lapsi lähtee pois tutun ja turvallisen aikuisen kanssa.
- 10. Toivotamme teidän lapsellenne mukavia päivähoitopäiviä suomalaisessa päivähoitossa.**